

Gruoninga

Redactie:

T. Balk, J. H. Kruyer, F. Rensen en
O. D. J. Roemeling

Redactiesecretariaat

O. D. J. Roemeling, Schoutelaan 8, Haren

Abonnementsgeld:

voor leden van de N.G.V. f 10.—, voor
niet-leden f 12.50, te storten op postrek.
nr. 1019484 ten name van de
Penningmeester van „Gruoninga” te
Harkstede

Mededelingenblad van de afdelingen „Groningen en Noord-Drenthe” en
„Winschoten” van de Nederlandse Genealogische Vereniging.

12e JAARGANG

NUMMERS 7-8

JULI-AUGUSTUS 1966

REDAKTIONEEL

De Redactie van „Gruoninga” doet een dringend beroep op haar lezers en abonnees om copie in te zenden. De voorraad copie is bijna uitgeput; teneinde een al te grote eenzijdigheid in volgende nummers te vermijden, ziet de Redactie gaarne nieuwe artikelen tegemoet. In het bijzonder over Oldambtster en Westerwoldse families werd de laatste tijd in „Gruoninga” zeer weinig gepubliceerd; vooral uit de Oostelijke helft van de provincie verwachten wij daarom een stroom van inzendingen.

Copie kunt U inzenden op het adres: Schoutelaan 8, Haren (Gr.)

GENEALOGIE AVERES (III)

door T. Balk

Tenslotte is in dit direct verband nog bekend een oudere broer van de hierboven vermelde **Jurrien Wiersema** en wel:

Derck WIERSEMA, wonende omstreeks 1650 in de omgeving van Usquert, welke in 1667 genoemd wordt als Sibbevoogd van **Laucke Evers**. 2019-1667 komt **Albertus AVERES** voor in een huwelijkscontract, gesloten tussen le luitenant **Jacob COEHOORN** en **Laucke Evers**, dochter op „Rottemernijhuis” onder Usquert. Van bruidszijde wordt hierbij genoemd: **Jacob Evers**, broeder, **Albertus AVERES**, oom en **Derck WIERSEMA**, Sibbevoogd.

Jacob Everts, landbouwer op „Rottemernijhuis” tot Usquert huwde 3-5-1668 met **Geertruidt Jurriens**, van Ulrum.

Jacob COEHOORN, wonende op „Takema”, luitenant onder de manhafte Capitein **FERMIJN van RUSIERS**

ging 22-9-1667 te Usquert in ondertrouw en huwde 13-10-1667 te Sappemeer met de Deugtsaeme Doghter

Loucke Evers, wonende op „Rottemernijhuis” te Usquert.

Hieruit tot op heden de volgende kinderen gevonden:

1. **Maria COEHOORN**, gedoopt 9-1-1670 te Usquert. Overleden voor 1680.
2. **Anna Maria COEHOORN**, gedoopt 10-8-1673 te Usquert.
3. **Evert COEHOORN**, gedoopt 23-7-1676 te Uithuizen.

4. . . . . **COEHOORN**, dat kind voor de doop overleden, vandaar de naam in het doopboek niet ingevuld.
tweelinck met
5. **Maria COEHOORN**, geboren 20-1-1680 en gedoopt 25-1-1680 te Uithuizen!
6. **Jacob COEHOORN**, gedoopt 23-4-1682 te Uithuizen.

Huisarchief Farmsum — 167a (laatste bladzijden hiervan zijn niet genummerd).

Albertus AVERESCH ,op Hemelvaart 1679 aangezworen de rechtstoel te Usquert te bedienen, waarvoor aan hem betaald f 100,—.

(Blijkbaar had de Fam. RENGERS (Tamminga) een deel van de omgang in handen, want in 1684 wordt in hun staatboeken wederom aanzwering te Usquert aangetekend, nu door een ander; dat klopt, want Albertus AVERES is dan inmiddels verhuisd naar Aduard).

Verder over hem bekend:

- H.J.K. 894, 2 Maart 1665, Albertus AVERES daagt Ds. Lucas WILTEN om als voormond aan te zweren over de minderjarige kinderen van de overleden Ds. Gerh. AVERES bij Cornelisjen WALLERS. Gedaagde eist dat ook **Evert Hoendrickz** in het mandaat gedaagt wordt.
- H.J.K. 894, 29 Juli 1665, Albertus AVERES contra Ds. WILTENS over de verkoop van enkele mobilia.
- H.J.K. 896, folio 161, 13 Juni 1667. De Ed. Albertus AVERES contra Ds. WILTENS als voormond over Gerhardus en Engelbertus AVERES, questieus over de deling van de nagelaten Goederen van Aeltien; dit moet zijn Cornelisjen) WALLEN; twee compromismannen aangewezen.
- H.J.K. 896, 27 Juli 1667 Ds. UILTJESFORT contra Albertus AVERUS. Aan AVERES wordt gelast het teveel ontvangene wederom in te brengen; gedaagde verzoekt uitstel; geadmitteerd.
- H.J.K. 896, 19 September 1667, idem.
- H.J.K. 897, 9 April 1668: Ds. UILTEFORT contra Albertus AVERES. Laatstgenoemde wordt verzocht in te brengen hetgeen hij bij zijn huwelijk heeft verkregen. Albertus AVERES wenst echter eerst een copie van het huwelijkscontract van zijn vader en diens vrouw en tevens een copie van de acte van scheiding der goederen. Eedom die verzocht Albertus AVERES aan Ds. WILTENS over te gaan tot scheiding en deling.
- H.J.K. 897, 7 Mei 1668 folio 145 vv. Albertus AVERES wordt wederom gedaag. zijn boedel, bij huwelijk verkregen, in te brengen.
- H.J.K. 897, 22 mei 1668, Albertus AVERES contra Ds. WILTENS wegens de inbreng van de boedel, door hem, AVERES, ontvangen en wegens de scheiding van „Des verstorven Moeis nalatenschap”. Er worden compromismannen aangewezen.
- St. Arch. 123, . . 18 Juli 1667 Albertus AVERES genoemd als huurder van prov. land te Uithuizen.
- H.J.K. 892, 8 October 1663 Aan Albertus AVERES wordt gelast zich te onthouden van het gebruik van een zeker gestoelte in de

- kerk te Usquert. Er worden compromismannen aangewezen.
- H.J.K. 892, 3 October 1663; Albertus AVERES eist betaling van achterstallige landhuur.
- H.J.K. 893, 8 September 1664; Albertus AVERES opnieuw genoemd over de kwestie over de kerkbank te Usquert.
- H.J.K. 893, 23 Juni 1664 idem.
- H.J.K. 894, 9 Februari 1665, idem, (Albertus AVERES, wonende op Oldorp).
- H.J.K. 894, 14 December 1665, idem.
- H.J.K. 897, 22 Januari 1668, Albertus AVERES genoemd in een kwestie over een paard.
- H.J.K. 899, 9 Juli 1670, Hierin wordt Albertus AVERES genoemd als voorstander over **Nentke Ailkes** kind bij **Berentien Popkens**.
- H.J.K. 900, 26 Januari 1671. Aan Albertus Averages wordt 250 gld. opgezegd.
- H.J.K. 900, 23 Maart 1671 Alb. AVERES genoemd in een geldkwestie.
- H.J.K. 900, 7 Dec. 1671: Alb. AVERES wordt gedaagd door **Cornelis WIERSEMA** die garantie eist op een aanspraak van f 1000,—.
- H.J.K. 900, 7 December 1671: Alb. AVERES gedaagd tot betaling van huur van land wat in 1663 en 1669 is gehuurd van de Martinikerk te Groningen en wat is gelegen onder Uithuizen. Het is een kwestie van 350 gulden.
- H.J.K. 900, 14 December 1671 : Idem.
- H.J.K. 900, 16 December 1671. Albertus AVERES over het meten van zijn land.
- H.J.K. 900, 27 September 1671 : Albertus AVERES over de maat van zijn land uiterdijks gelegen te Warffum. (Dit is een appel van een sententie van 14 November 1670).
- H.J.K. 900, 24 Mei 1671 : Albertus AVERES in een appel van een sententie van 14 November 1670 van Redger REICHLE; te Usquert 18 mei 1671.
- H.J.K. 902 , 23 October 1673: Albertus AVERES moet geld betalen. cf. foc. 359 vv. 16 October 1673.

Al deze H.J.K.- gegevens werden in dank verzameld door Drs. O. D. J. Roemeling te Haren.

Lutgertje Alberts was, zoals wij reeds eerder zagen, voor haar huwelijk met Albertus AVERES gehuwd geweest met de Aduarder Wedman **Hans GERRITS**.

Hans Gerrits, Wedman van het Edelachtbare Gerichte van Aduard, is geboren te Aduard als zoon van **Gerryt Janssen**,

Ook hij is reeds eerder gehuwd geweest en we vinden van hem o.a. vermeld:

Hans Gerrits, Soons van Gerryt Jansen, gaat in ondertrouw 29-1-1660 te Aduard en huwde 19-2-1660 te Delfzijl met

Ennien Sybrands, afkomstig van Hoogemeeden.

Geloof: Nederl. Herv.

Zij is in elk geval overleden voor 1674.

Uit dit huwelijk tot op heden geen nakomelingen gevonden.

Hans Gerrits moet in elk geval overleden zijn in het jaar 1678, want op 12-1-1679 wordt als Wedman genoemd **Egbert Jansen**.

Uit het huwelijk van de wedman Hans Gerrits met Lutgertje Alberts werden de volgende kinderen geboren:

1. **Gerrit Johannes**, geboren 16-2-1675 en gedoopt 20-2-1657 te Aduard.
Geloof Nederl. Herv.
Hij huwde op 3-1-1697 te Aduard met **Aagje Derks**, afkomstig van Niehove.
Geloof: Nederl. Herv.
Hieruit slechts een kind gevonden tot op heden en wel:
  - a. **Aaltje Gerrits**, gedoopt 24-10-1697 te Aduard.
2. **Jan Johannes**, geboren 24-1-1678 en gedoopt 27-1-1678 te Aduard.

Cornelia AVERES was gehuwd met Evert Raang ABBRINGH. Deze stamt uit een boerengeslacht uit Wierhuizen bij Pieterburen. Dit geslacht gebruikt echter de naam ABBRINGH bijna nooit, maar we vinden ze door de gehele Noordhoek van Hunsingo vermeld onder de naam RAANGS. Zeer moeilijk was het om gegevens over de afstammelingen van Cornelia en Evert te vinden, daar ze in de diverse D.T. en B-registers staan ingeschreven onder Evers, Raangs, Abberinge, Abbrinck, Abbring en Abbringh.

Enkele genealogische gegevens over deze familie:

Luitien ABBRINGH, Landbouwer te Wierhuizen bij Pieterburen. Omstreeks 1625. Hieruit in elk geval:

- a. **Annechien ABBRINGH**
- b. **Fokeltje ABBRINGH**
- c. **Raang Luitjens ABBRINGH**, Landbouwer te Wierhuizen bij Pieterburen.
Gehuwd omstreeks 1660 met **Cleaske Sywerts**
Hieruit geboren:
  1. **Evert Raangs ABBRINGH**, geb. omstreeks 1660, welke huwde met onze Cornelia AVENES.
  2. **Aaltje Raangs ABBRINGH**, gedoopt 21-10-1683 te Wierhuizen.
  3. **Anje Raangs ABBRINGH**, gedoopt 27-2-1687 te Wierhuizen. Zeer jong overleden. (Zelfde jaar).
  4. **Anje Raangs ABBRINGH**, gedoopt 30-11-1688 te Pieterburen.

Gelet op de voornamen behoort zeker tot deze familie, al heb ik tot op heden het juiste verband nog niet kunnen aantonen:

Antje RAANGS, gehuwd met **Berent Peters**, waaruit:

- a. **Ytien Berents**, gedoopt 27-1-1684 te Pieterburen.
Jong overleden.
- b. **Ytien Berents**, gedoopt 1-1-1687 te Pieterburen.
- c. **Fokeltje Berents**, gedoopt 16-2-1688 te Pieterburen.
- d. **Douwe Berents**, gedoopt 22-6-1690 te Pieterburen.
Jong overleden.
- e. **Douwe Berents**, gedoopt 9-4-1693 te Pieterburen.
- f. **Raangh Berents**, gedoopt 9-2-1696 te Pieterburen.
- g. **Trijntje Berents**, gedoopt 18-12-1698 te Pieterburen.
- h. **Peter Berents**, gedoopt 18-12-1761 te Pieterburen.

Anje RAANGS, gehuwd met **Powel Ennes** (ook **Pouwel Ennes**) waaruit:

- a. **Jan Pouwels**, gedoopt 26-2-1688 te Pieterburen
- b. **Fokeltje Pouwels**, gedoopt 2-2-1690 te Pieterburen.
- c. **Eenke Pouwels** (zoon), gedoopt 2-9-1691 te Pieterburen
Jong overleden.

- d. **Hypke Pouwels**, gedoopt 31-3-1693 te Pieterburen.
 e. **Enne Pouwels**, gedoopt 27-9-1696 te Pieterburen.
 f. **Enne Pouwels**, gedoopt 18-9-1698 te Pieterburen.

— 8 —
WIERSEMA

In het laatste nummer van *Gruoninga* 12e jrg. no. 5-6) staan in het artikel van de heer Balk over het geslacht Averes enige aantekeningen over het geslacht Wiersema, waarin volgens hetgeen mij van dat geslacht bekend is onjuistheden voorkomen d.w.z. de schrijver haakt hier twee staken van een bepaalde Wiersema-familie door elkaar.

De onlangs overleden heer G. van Mesdag, met wie ik jarenlang gegevens uitwisselde over gemeenschappelijke voorouders, heeft een uitgebreide studie gemaakt over een groot aantal personen, die met de naam Wiersema (Wyrsema, Weersema) geboekstaafd stonden. Van degenen die naar hem gebleken was, tot eenzelfde voorvader n.l. Cornelis resp. Garbrand (vader en zoon), gewoond hebbende op Rollingeweer onder Maarslag, terug te brengen waren, vervaardigde hij een fraai overzicht. Deze resultaten van zijn naspeuringen¹⁾ zowel wat de Wiersema's als wat de bakermat Rollingeweer betrof zond hij ons ter inzage, toen hij vernam, dat ook mijn man bij zijn familieonderzoek met zijn Wiersema-voorgeslacht bij de bewoners van Rollingeweer beland was.

Dat duidde op gemeenschappelijke voorouders, die echter ver terug bleken te liggen. Het waren Garbrand Wiersema en Claesjen Wichers, over wie ook in de „Ommelander Geslachten” van Ritzema van Ikema heel wat te vinden is. Aan de hand van al deze mij ten dienste staande gegevens maakte ik de afstammingsreeksen op van de heer Van Mesdag en van mijn man. Deze bleken twee van de zeven mannelijke staken te vertegenwoordigen van het nageslacht van genoemde Garbrand Wiersema en Claesjen Wichers n.l. die van hun jongste twee zonen: Jurrien (mijn man J. G. N.) en Eysso (G. v. M.) Het begin van beider afstammingsreeksen gaat hierbij, waaruit de verhaspeling der staken blijkt in het artikel van de heer Balk.

Jurrien Wiersema	Eysso Wiersma
x Duyrcke Jacobs	x Aeilke Tjeerts
Garbrand Wiersema	Garbrand Wiersema
x Syben Syrts	x Trijntje Cornelis
Siert Wiersema	Eysso Wiersema
x Aafke Pieters	x Anje Cornelis Kimminga
Garbrand Wiersema	Garbrand Wiersema
x Wibbina Jans	x Attje Tymens
Jan Garbrand Wiersema	Anna Wiersema
x Grietje Pieters Vos	x Cornelis Jans Doornbos
Garbrand Wiersema	
x Martje Bernardus Dijkhuizen	
Neisien Wiersema	
x Melle Tonnis Doornbos	

De gegevens, welke in het artikel van de heer Balk over Garbrand Wiersema zijn vermeld, wijzen dunkt mij genoegzaam uit, dat deze geen zoon kan zijn van Jurrien Wiersema en Duyrcke Jacobs, evenmin, dat hij de zoon Syrt de zijne kon noemen.

In de „Ommelander Geslachten” staat op blz. 19, dat Jurrien eerst zijlrichter op Zijlbrugge was, waar hij, na zijn vestiging als landbouwer op

1) Het door de heer Van Mesdag nagelaten „Archief Mesdag” zal naar mij werd medegedeeld door het „Mesdag-fonds” beheerd worden.

Oldorp onder Uithuizen, door zijn broer Eysso werd opgevolgd. Zowel Jurrien als Eysso hadden een zoon Garbrand. Garbrand Jurriens werd landbouwer op Oldorp, Garbrand Eysses op Kloosterwiltwerd. De eerste kreeg bij Syben Syrts een zoon, die mogelijk als onecht geboren, toch als Jurrien Wiersema (naar zijn grootvader) staat ingeschreven en door zijn vader erkend schijnt te zijn. In elk geval heeft Garbrand Jurriens Syben Syrts getrouwd. Is in het trouwboek van Uithuizen of Usquert het huwelijk en de huwelijksdatum te vinden? Ik houd mij voor inlichtingen daaromtrent aanbevolen. De naam van een tweede zoon, wiens naam Syrt van haar vader afkomstig moet zijn geweest, duidt m.i. op een huwelijk. Deze Syrt (volgens Ommel. Gesl. blz. 184 te Uithuizen ingeschreven, ofschoon volgens andere mij verstrekte gegevens Oldorp kerkelijk tot Usquert behoort moet hebben, waarmee dan de opgave in Gruoninga zou kloppen), deze Syrt dan is landbouwer op Nieharkemaheerd geweest en was getrouwd met Aafke Pieers (zie o.a. Ommel. Gesl. blz. 545).

DOORNBOS

Evenals de naam Wiersema komt men bij zijn genealogische naspeuringen in de provincie Groningen de naam Doornbos veelvuldig tegen. En dan vraag ik mij af — en dat doe ik beter nog al degenen, die in deze materie beter thuis zijn dan ik — kan men hier spreken van „het” geslacht Wiersema en „het” geslacht Doornbos? Zijn inderdaad al de dragers van deze beide namen tot eenzelfde stamvader Wiersema resp. Doornbos terug te brengen?

In de door wijlen heer Van Mesdag gemaakte aantekeningen betreffende Rollingeweer trof ik een notitie aan, dat op een bewaard gebleven lijst (1584—1585) van Meijers van het klooster Aduard voorkomt: Rollingeweer — Luirt Doornbos. Ook uit andere vroegere bescheiden was hem gebleken, dat voorgangers der Wiersema's op Rollingeweer Dorenbos of Dorenbusch geheten moeten hebben. Hieruit was de conclusie getrokken, dat mogelijk de moeder van Cornelis Wiersema, de eerste Wiersema op Rollingeweer, d.i. de grootvader van de eerder genoemde Jurrien en Eysso Wiersema, een Doornbos zou zijn geweest.

Verder vind ik in de Ommel. Gesl. op blz. 1780 vermeld een Luirt Doornbusch in verband met een in 1659 gehouden verkoping. Nu intrigeert mij in 't bijzonder die naam Luurt Doornbos, omdat ik bij mijn mans Doornbos voorgeslacht die naam enige malen ben tegengekomen. De heer Van Mesdag had opgemerkt, dat dit bij hem met de naam Cornelis Doornbos het geval was.

In de beide door mij bij de Wiersema's opgegeven stamreeksen treft men in elk van deze reeksen een vrouwelijke Wiersema aan, die ieder met een Doornbos getrouwd waren. In mijn mans afstammingslijst is dat Melle Tonnis Doornbos, die een kleinzoon was van Luurt Melle Doornbos. Het mij ten dienste staande naslagmateriaal bestuderende vond ik een lange teruggaande reeks om en om Luurt Melles en Melle Luurts Doornbos.

Weet iemand mij te vertellen of deze Doornbossen ook in verband te brengen zijn met de andere door mij gevonden Doornbossen met de naam Luurt? Eventueel ook of de in de Wiersemareeksen genoemde Cornelis Jans en Melle Tonnis Doorbos van eenzelfde voorvader afstammen?

Ik zou het ten zeerste waarderen, wanneer iemand mij inlichtingen kon verschaffen in deze Doornbos kwestie.

Was het voor mij vroeger al lastig en bezwaarlijk vanuit „Holland” op de archieven in Groningen familieonderzoek te verrichten, het is mij nu geheel onmogelijk geworden. Gegevens van hen, die het voorrecht

hebben dichter bij de bron te zijn en in staat zijn deze te bereiken, zullen dan ook hoogst welkom zijn.

C. F. Nanninga-van Lessen
P. J. Lomanlaan 5, Bussum.

DE AFSTAMMING VAN HET GESLACHT EWENS TE LEERMENS
door O. D. J. Roemeling

De verschillende artikelen van de Heren Ds. I. Hamming en J. H. Kruijer in dit blad over het geslacht Eeuwes*) geven aanleiding aandacht te besteden aan de oudere generaties van dit geslacht. Hoewel in genoemde artikelen vertegenwoordigers dezer generaties reeds genoemd worden, leek het de moeite waard na te gaan in hoeverre de aldaar geopperde veronderstellingen een minder conditoneel karakter zouden kunnen krijgen. Inderdaad bleek dit mogelijk te zijn; het resultaat van het onderzoek is hieronder weergegeven. Hoewel mede in verband met dit onderzoek zeer vele archivalia werden doorgenomen, kan uiteraard volledigheid niet worden gepretendeerd. De uitkomsten van het onderzoek echter wettigen naar onze mening publicatie ervan, waarbij wordt voorgegesteld dat de hoofdvraag, gesteld in de artikelen, hiervoor genoemd, te weten de afstamming van FOCKE EEUWES, die woonde op de „Bottemaheerd”, niet is beantwoord. Aangezien de oudere generaties van het geslacht, dat hier onder de naam Ewens zal worden behandeld, uitgangspunt bij het onderzoek waren, viel beantwoording der voornoemde vraag buiten het kader van het onderzoek.

—0—

Een in verband met een naar de geslachten Tiddinga en Huninga ingesteld onderzoek bracht aan het licht dat de familie Ewens, hier behandeld, afstamt van een hoofdelingengeslacht, dat te Woltersum was gezeteld. De uit het Oldambt afkomstige hoogleraar Johan Huninga vermeldde in zijn lijkrede¹⁾ over zijn achterneef Eggerick Phebens diens voorouders (waarbij opvallend weinig aandacht is besteed aan diens voorouders van vaderszijde). Hoewel niet alle door Huninga vermelde gegevens controleerbaar zijn, blijken ze, voor zover zulks het geval was, een grote mate van betrouwbaarheid te hebben. Voor het doel van ons onderzoek zullen wij de relevante gegevens uit deze bron dan ook aanhouden.

Huninga dan vermeldt dat Eggerick Phebens van moederszijde een kleinzoon was van Eggerick Lupkes en N.N., dochter van **Tiddo Ewsums** te **Siddeburen**. Hij en zijn broer **Focke Ewens/Ewsma**, die in 1515 te **Leermens** woont, waren kleinzoons van **Focko Ewsuma, hoofdeling te Woltersum** en vermeld in 1415. Men kan zich afvragen waarom Huninga uitdrukkelijk Focke Ewens in de lijkrede vermeld. De rol, die hij speelde bij de verdediging van Appingedam, zal tot deze vermelding ongetwijfeld hebben bijgedragen.

Van meer belang dan deze vraag is echter de informatie, die deze bron geeft. De vermelding over Focke Ewsema te Woltersum is door Huninga zonder twijfel ontleend aan de kroniek van Sicke Benninga, die op het jaar 1415 vermeldt dat „Focke Ewsema huues to Woltersum” omgeworpen is.²⁾

Verdere gegevens over deze Focke zijn ons niet bekend, evenmin als over de volgende generatie. Vaste grond krijgen wij eerst in 1508. **Focko Ewens tho Solwert** is dan getuige bij de overeenkomst over de ommegang van het redgerrecht van Siddeburen en Oostwold, gesloten door Mr. Itko Doeinga, Johan Rengers ten Post en Melle Tyackens te Appingedam, mede namens zijn broer Popko tho Eelwardt. Deze overeenkomst beves-

tigde een destijds getroffen regeling, waarbij Writzer Popkens partij was. Hij en zijn rechtsopvolgers waren in de ommevang gerechtigd wegens Meentemaheerd.³⁾

In 1527 slijt Tyacko to Eelwert voor Wigbolt van Ewsum het redgerrecht op Ewsmaheert in de rechtstoel Garmerwolde c.a.⁴⁾ In hem zullen wij ongetwijfeld een zoon van Popko tho Eelwert mogen zien.

Op 12 juni 1552 staan Luitenant en Hoofdmannen Itko Ewens toe het redgerrecht van Siddeburen aan te zweren, ondanks een (inhibitoir) mandaat van Eltko Tammens en Boeye Edzekens⁵⁾. Ook in eerdere jaren werd het redgerrecht van Siddeburen door personen, genaamd Ewens, gesleten: in 1542 wordt Popke Euwens als redger aldaar vermeld,⁶⁾ in 1548 Gert Euwens als zodanig.⁷⁾

Focko Ewens, één van de verdedigers van Appingedam, komt op 20 november 1511 als één van de voogden van de Kapel van het H. Sacrament te Solwerd.⁸⁾ Ook in 1520 is hij voogd dezer Kapel; in de door hem uit Hasselt geschreven brief spreekt hij over zijn zoon, die schoolgaat; diens naam komt in het stuk niet voor; het zal waarschijnlijk Popko geweest zijn.⁹⁾

Op vrijdag na Mattheus 1538 doen voormond en voogden over de nagelaten kinderen van Focko Ewens, oud omstreeks 16 à 17 jaren, uitwijzing aan Hiddo Ickyngh te Usquert „wegens sijn moeye Hisse tho Wynschote” van 22 grazen land te Oosterwijtwerd, onverscheiden in een heerd, waarvan Unico Ripperda het andere deel toebehoort, „als Tyecke Duers up Hissen vors. gheerfft hadde mit alsulcker bescheide. Kunde Hidde vorscr. nabrengen ende bewysen dat Tiake vorscr. ynde vorscr. herdt meere gehaedt solde tho Hidden vorscr. voordeel wesen.” **Popke Ewens**, als een erfgenaam „tho Focko Ewens”, consenteert in een en ander. De voorstanders zijn Mr. Wilrik Hayens, de hoofdelling Johan Rengers en Menno Sygers.¹⁰⁾ Het doet vreemd aan, onder hen geen lid van de familie Ewens aan te treffen.

Popko Ewens komt op S. Andreas 1541 voor als volmacht van Leermen;¹¹⁾ voorts wordt hij in 1542 als redger enkele malen genoemd (waarvan éénmaal redger te Siddeburen)⁶⁾ Ook in 1543, 1545 en 1546 wordt hij vermeld¹²⁾. Voor 1552 is hij overleden. Als voorstanders over zijn kinderen worden dan genoemd Popko tho Solwert, Mr. Haro Wincken en Popko Athens (tho Merum) 12a); op 12 januari 1557 worden Johan Harmens en Popko to Solwert als voorstanders over deze kinderen genoemd.¹³⁾ Op 19 juni 1559 en 30 september 1559 is sprake van zijn weduwe **Anna Wristers**,¹⁴⁾ over wier afkomst wij niets hebben kunnen vaststellen. Mogelijk was zij verwant aan Writser Popkens, in 1541 genoemd als volmacht van Westerwijtwerd^{14a)}. Een Popco Wristers komt als „vreund” van Johan Ulferts voor in diens te 't Zandt opgestelde huwelijksvoorwaarden d.d. 27 februari 1593^{14b)}, en in het huwelijkscontract van diens dochter Maria d.d. 4 maart 1612^{14b)}. Hij woonde te Godlinze en wordt aldaar genoemd in 1596 en 1617^{14c)}.

De oudste zoon zal zijn geweest **Focko Ewes**, die in 1572 Jacobsmaheerd te Leermens bewoonde¹⁵⁾ In 1595 wordt hij echter Focko Ewens tho Enselens genoemd; hij procedeert dan tegen Havick Louwens.¹⁶⁾

Reeds voor 1573 is hij gehuwd met **Enno Itens**, zuster van Abel Itens blijkens de volgende uitspraak d.d. 16 januari 1573:

„de Heren stellen Itest Remkens in der possession des questiosen susterdeels van etlicken verpachtete landen, soe hem van Focko Ewens end Enno syn huesfr. na luede syn koopbrieff verkofft sinen, Bester tyt Abel Itens hem mit Behoerlick landtrechte daer uth verwonnen heft.”¹⁷⁾

Op 23 december 1586 wordt Abel Itens opgelegd Anna Ewens haar vordering te betalen, mits zij deze met ede bevestigt.¹⁹⁾ De opzegging van land, door de raadsheer Eggerick Eggens (zie de inleiding) cum suis gedaan aan Focco Ewens te Leermens, en van kracht verklaard op 20 januari 1596, is merkwaardig aangezien hier, waarschijnlijk zuiver toevallig, verre verwanten (zakelijke) betrekkingen met elkaar onderhielden.¹⁹⁾

Focco Ewens te Leermens wordt nog genoemd op 31 januari 1603²⁰⁾; zijn weduwe Frouw Enno op 17 mei 1603 inzake een geschil over het bezit van een weg, waarin zij op 24 januari 1603 wordt gecontinueerd²¹⁾ Enne Eeuwes te Leermens wordt nog vermeld op 17 oktober 1609²²⁾.

Op 22 oktober 1616 worden Rodolph Jarges en Valerius Elema genoemd als voorstanders over de kinderen van Pieter Lambertz bij wijlen Vrouw Enne Eeuwes²³⁾; waarschijnlijk zijn hier echter moeder en dochter met elkaar verward; alleen al het feit, dat Enne ruim dertig jaren na het aangaan van haar („eerste”) huwelijk nog kinderen zou hebben gekregen, is al vrij onwaarschijnlijk.

Alvorens aandacht te schenken aan de kinderen van Focko Ewes, dient nog te worden vermeld diens broer **Writser Euwens**, die reeds in 1571 en 1572 voorkomt.²⁴⁾ Focko Ewens wordt op 30 mei 1578 opgelegd aan Writser Ewens volgens sententie van 25 oktober 1577 „syne nastendige” 600 Emder gelden met de rente te betalen.²⁵⁾ Writser Ewens moet volgens uitspraak van 26 november 1578 zijn **broer** Focko Ewens een generale quitantie voor de aan hem betaalde gelden geven.²⁶⁾ Writser komt ook voor 19 februari 1579,²⁷⁾ terwijl hij op 11 januari 1578 genoemd wordt als voormond over de zoon van Peter Santvoort en Catharine van Ewsum.²⁸⁾

Het oudste kind uit het huwelijk van Focko Ewens en Enne Itens zal zijn geweest:

Wyske, † 15 mei 1613, gehuwd met Peter Lambers. Hij zal in 1615 zijn hertrouwd; op 5 augustus 1615 zweren Valerius Elema en Tammo Popkens (tho Merum) als voormond en voogd over de moederloze kinderen van Pieter Lambertz en Wyske aan. Eerstgenoemde werd hiertoe gecondemneerd ondanks zijn verweer dat er nadere verwanten tot de pupillen zouden zijn; laatstgenoemde zweert na aandringen aan, hoewel hij reeds aangezworen heeft over drie diverse pupillen.²⁹⁾ Vermeld werd reeds dat op 22 oktober 1616 Rodolph Jarges en Valerius Elema als voorstanders over de kinderen van Pieter Lambertz bij (bedoeld zal zijn de dochter van) wijlen Vrouw Enne Eeuwes genoemd worden.

De tweede dochter, **Hille**, was reeds in 1618 gehuwd met Hebe Jansen te Leermens, die op 10 maart 1618 door Valerius Elema als voormond wordt aangesproken tot betaling van een zeker bedrag volgens koopacte. De gedaagde zegt krachtens zijn huwelijkse voorwaarden 1000 Emder gl. van het geëiste bedrag te mogen aftrekken, hetgeen door de hoofdmannen wordt toegestaan, mits bij scheiding met de andere kinderen egalisatie der porties geschiedt.³⁰⁾

Waarschijnlijk de tweede, tevens jongste zoon, was **Rencko Ewens**, waarschijnlijk in 1619 of 1620 overleden. Zijn gewezen voorstanders, de redger Valerius Elema en Arent ter Brake, worden op 6 maart 1620 gedaagd tot betaling van kostpenningen volgens contract d.d. 9 november 1617 en voorts tot schadevergoeding, omdat hun pupil zijn leeftijd niet voltooid heeft.³¹⁾ Blijkbaar had hij voor zijn overlijden zijn leermeester verlaten, mogelijk in verband met ziekte.

De oudste zoon, **Popko Ewens**, zal omstreeks 1597 zijn geboren. Op

zijn verzoek hem veniam aetatis te verlenen, antwoorden hoofdmannen op 24 april 1621 dat zijn verzoek schriftelijk en ondertekend door de voorstanders ingediend moet worden.³²⁾ Op 2 mei 1621 verzoekt hij voor zijn voorstanders machtiging om zijn goederen en landerijen met zijn zusters en zwagers te scheiden en delen; zulks wordt toegestaan, mits hij zelf de scheiding bijwoont „als bykans tot syn Jaeren gekomen synde”.³³⁾ Hij was toen derhalve bijna 25 jaren oud en blijkens de redactie de enig overgebleven zoon. Of hij naast Wyske en Hille meer zusters heeft gehad, is niet bekend en behoeft ook niet te volgen uit de redactie, omdat de kinderen van Wyske bij de scheiding een zusterpart konden pretenderen. Het is echter zeer wel mogelijk dat uit het huwelijk van Focke Ewens en Enne Itens meer dochters zijn geboren; deze zullen dan jong zijn gestorven. Indien men bedenkt dat de zoons Popko en Rencko naar de grootvaders zijn genoemd, mag worden aangenomen dat ook de grootmoeders (Anne Writzers en Frouke Elema) benoemd zullen zijn; de met name bekende dochters Wyske en Hille zullen dan geplaatst moeten worden tussen twee eerder geboren dochters en de twee zoons voornoemd.

Waar de opzet van het onderzoek was, oudere generaties van het geslacht Ewens op te sporen, kan dit artikel met de vermelding over bovenstaande gegevens worden besloten. Voor de afstammelingen van Popko Ewens († voor 1655) kan worden verwezen naar het artikel van Ds. Hamming: Het geslacht Euwes op Jacobusmaheerd onder Leermens („Gruoninga” 1964, p.p. 4 2- 43), te beginnen met generat’ie III, ten aanzien waarvan nog het volgende kan worden opgemerkt:

Popko Ewens en Grietien Bronnes hadden vijf kinderen: **Pieter, Bronno** en **Focko Ewens** als zoons en **twee dochters**. Op 12 december 1654 vindt tussen Hille Ewens weduwe van Arendt Reintiens ener — en Grietien Bronnes, weduwe van Popko Ewens, met haar zoons voornoemd, mede caverende voor hun twee zusters, een scheiding plaats van mandelige graven in de kerk te Leermens³⁴⁾. Een dezer dochters was **Grietje**, gehuwd met Sirp Elema, na wiens overlijden en haar hertrouwen met Aycke Reyners, op 15 januari 1674 door Evert Peters Woest, ter instantie van Focco Ewes (ongetwijfeld als sibbevoogd) wordt aangezworen als voormond³⁵⁾. De andere dochter kan zijn geweest **Wiske Euwes**, gehuwd met Reender Hayes, en 16 oktober 1670 met attestatie van Loppersum naar Middelstum overgekomen. Een en ander is echter door ons niet nader onderzocht.

Het voorgaande resumerende, komen wij tot het volgende overzicht, waarbij wordt opgemerkt, dat de eerste generaties een niet-bewezen karakter hebben:

- I. Focko Ewsuma, 1415 hoofdeling te Woltersum.
- II. N.N.
- III. 1. Focko Ewens, zie hierna.
2. Tiddo Ewsums, te Siddeburen, waarvan een dochter N.N., oo Eggerick Lupkens.
- IV. 1. Focko Ewens, tho Solwert 1508; voogd van de Kapel aldaar 1511, 1520, † voor 1538; had meerdere kinderen, waarvan slechts bekend:
IV. Popko Ewens, * voor 1510, genoemd 1538, 1541 vlgg., † voor 1552; oo Anna Writzers, als weduwe genoemd 1559, waarvan:
  1. Focke, volgt V 1
  2. Writzer Ewens, genoemd 1571—1579; verder onbekend.

- V. 1. Focke Ewens, * voor 1544 (zijn broer was reeds in 1571 meerderjarig), † 16 maart 1603, oo voor 1573 Enne Itens, † 6 mei 1615, waarvan als kinderen bekend:
1. Wyske, † 15 mei 1613, oo Peter Lambers
  2. Hille, † 25 febr. 1669, oo 1) voor 10 maart 1618 Heebe Jans;
  - 2) Arent Reintiens Kleverinck, † 13 maart 1654
  3. Popko, volgt VI. 1
  4. Rencko, † 1619/1620
- VI. 1. Popko Ewens, * ca. 1579; † voor 1655, oo Grietie Brunnens, † 22 jan. 1670, waarvan:
1. Peter
  2. Bronno
  3. Focko, † 3 dec. 1674, oo voor 1648 Mayke Alles
  4. Grietje, † 26 oct. 1675, oo voor 1656 Sirp Jacobs Elema
  5. dochter (Wiske?)

Voor het vervolg wordt verwezen naar het overzicht van Ds. Hamming („Gruoninga” 1964, pp. 42143), aan welk overzicht enkele hierboven vermelde gegevens zijn ontleend.

- ⁰⁾ „Gruoninga” 1964, pp. 16-16, 17-19, 42-43, 49-50, 1965 p. 53
- ¹⁾ Oratio funebris Eggerici Phebens door Johan Huninga (U. B. Groningen)
- ²⁾ Kroniek van Sicke Benninge, uitgeg. door Mr. J. A. Feith. Groningen 1887, p. 71
- ³⁾ Bibliotheek Pro Excolendo Iure Patrio (U. B. Groningen), no. 38. pp. 135-137
- ⁴⁾ ibid., p. 220
- ⁵⁾ ibid., p. 138
- ⁶⁾ HJK 52, pp. 227, 233
- ⁷⁾ HJK 52, p. 258; als redger van Siddeburen komt hij ook elders voor; hij zetelt meteen wapen: gedeeld; rechts: halve adelaar; links: drie klaverkladen, paalsgewijs (zie Nieders. Staatsarchiv. in Aurich, Rep. 3, III, 7; stukken van het klooster Barthe)
- ⁸⁾ Archief van de Groninger Parochiekerken, reg. 614
- ⁹⁾ ibidem, reg. 667
- ¹⁰⁾ HA Farmsum reg. 365
- ¹¹⁾ HJK 40, p. 78; Archief Clant van Hankema 200, p. 172 vo
- ¹²⁾ HJK 52, pp. 34, 245, 71, 97
- ^{12A)} R.F. 1552/33, RA Groningen (cf. „Gruoninga” 1964, p. 18)
- ¹³⁾ HJK 52, p. 298
- ¹⁴⁾ ibidem, p. 377
- ^{14A)} HJK 40, p. 78
- ^{14B)} Archief Laman, 20b, 20d (cf. „Gruoninga” 1964, pp. 15-16)
- ^{14C)} St. A 2301 (1596), p. 16; HJK 851 (1617), p. 208 vo.
- ¹⁵⁾ Archief Clant van Hankema 201, p. 5
- ¹⁶⁾ HJK 838
- ¹⁷⁾ HJK 53
- ¹⁸⁾ HJK 56
- ¹⁹⁾ HJK 838
- ²⁰⁾ HJK 840
- ²¹⁾ HJK 840
- ²²⁾ HJK 844
- ²³⁾ HJK 805, p. 241 vo
- ²⁴⁾ HJK 53, pp. 92 en 192 vo
- ²⁵⁾ HJK 54
- ²⁶⁾ HJK 54

- 27) HJK 54
 28) HJK 54
 29) HJK 849, p. 166 vo
 31) RA III a 21
 32) HJK 854, p. 68
 33) HJK 854, p. 77
 34) Collectie Grevingha, R. F. 1654/38
 35) H.J.K. 903
 30) HJK 852, p. 74

R O N D A

door

P. J. Ritsema

„Stem-van-'t-verleden hief de hand omhoog en al de zachte murmelingen zwegen, alle ogen zochten aandachtig het oog waarin een nieuwe droom kwam opgestegen van de wereld, die was ondergegaan, maar somtijds in een menschen-hart herleefde.”

(uit „Stem van 't verleden” door Henriette Roland Holst).

Genealogie mag nooit zijn een droge en daardoor dode opsomming der geslachten, maar moet, zal het goed zijn, een middel wezen om ons te bezinnen op datgene wat voor ons was. Zij mag nimmer een middel wezen om ons te verhovaardigen op afkomst en blazen maar dient, waar mogelijk, feiten en tijden te plaatsen in het licht van de tijd ook al brengt dit ons in kennis met zaken die wij — als zij ons zelf betroffen — liever zouden verzwijgen.

Henriette Roland Holst tekende met enkele welgekozen zinnen deze hunkering naar het verleden, een hunkering die allen die ouder worden kennen en koesteren op gevaar af dat ze het verleden zien als een mooi schilderij liefst in een vergulde lijst. Meerderen willen gaarne alleen maar deze „gouden lijst” zien en waar deze niet aanwezig is, het schilderij terzijde zetten. Het lijkt mij echter niet het doel en het wezen van de genealogie te zijn.

Deze gedachten kwamen bij mij op toen ik het voor en het tegen van het op schrift stellen van een overzicht van een der geslachten **Ronda** overwoog. De mogelijkheid echter overwegende dat er ergens iemand kan zijn die van het door mij en anderen gedane werk profijt kan trekken, deed mij besluiten datgene wat mij omtrent dit geslacht bekend is op schrift te stellen.

Reeds in „Gruoninga” 1959 bl. 32 gaf ik een kort overzicht van dit geslacht naar aanleiding van het verscheiden van Dr. **Johannes Ronda** gevolgd door een kort overzicht van de boerderij waaraan dit geslacht haar naam ontleende, op bladzijde 61 van dezelfde jaargang, welk overzicht als het ware werd afgesloten door een kort artikeltje van Ds. I. Hamming op bladzijde 78.

Het geslacht vangt aan met **Lieffert Everts** afkomstig van Schuttorp in Westfalen alwaar hij in 1702 geboren werd. Hij vestigde zich als korenmolenaar te Leens en trad daar in het huwelijk met **Agnietje Rijkes Boyckema**. Zij overleed aldaar omstreeks 1750—1751. Bij zijn overlijden te Ulrum in 1782 blijkt hij chercher te zijn, een functie waarin hij mogelijk heeft kunnen profiteren van de in zijn vroeger beroep opgedane wijsheid.

1e geslacht

1. LIEFFERT EVERTS, geb. Schuttorp (Dld.) in 1702, ovl. Ulrum 22-8-1782, oud 80 jaren ,gehuwd Leens 27-3-1735 met:

AGNIETJE Rijkens BOYCKEMA ,ged. Leens 6-3-1707 als dochter van Rijke Jans Boyckema en Metje Pieters.

Zij was toen weduwe van **Cornelis Siegers** met wie zij op 12-11-1730 te Leens was gehuwd. Uit dit huwelijk werd een zoon **Sieger** geboren die op 12-4-1733 te Vierhuizen gedoopt werd. Cornelis Siegers werd op 9-9-1725 als lidmaat te Leens aangenomen.

Agnietje Boyckema overleed aldaar vóór 30-4-1751. Zij werd geboren op de boerderij de „Grote Ronde” nabij Leens. Naar deze boerderij namen haar nakomelingen de naam **Ronda** aan.

„R.A. Groningen XLVI c 3 d.d. 30-4-1751. Inventarisatie van de goederen van **Liefert Everts** en wijlen **Angenietje Rijkens**. Een huis met rogmolen staande te Leens op pastoriegrond. De meubelen geschat op f 60,—; de molen en het huis op f 950,—.”

IIe geslacht.

kinderen van 1.

2. JANTJE LIEFERTS, ged. Leens 9- 3-1736
3. METJE LIEFERTS, ged. Leens 27-10-1737
4. EVERT LIEFERTS, ged. Leens 23-11-1738, overl. Baflo 6-8-1816, schoenmaker aldaar, gehuwd in 1770 met HILJE ELZES, dochter van Else N. N. en Trijnje Cars. Haar doop te Baflo heb ik niet kunnen vinden.

„R. A. Groningen XLVI c 3 d.d. 30-3-1770. Huwelijkscontract tussen **Evert Lieferts** en **Hilje Elses**. Aan bruidegomszijde **Liefert Everts** als vader en **Jacob Lieferts** als broeder en aan bruidszijde **Trijnje Cars** als moeder, **Bruin Elses** en **Lijsabeth Hoyckes** als volle broeder en aangetrouwde zuster, **Cars Elses** als volle broeder.” (zie ook Ommelander Geslachten I bl. 495).

5. RIJKE LIEFERTS, ged. Leens 10-4-1740
6. JANTJE LIEFERTS, ged. Leens 1-7-1742
7. JAKOB Lieferts RONDA ,ged. Leens 31-5-1744, ovl. Ulrum 16-2-1822, kleermaker te Zoutkamp, gehuwd Niekerk en Vliedorp 3-5-1778 met:

TONNISKE ALBERTS ,ged. Niekerk 25-11-1754, ovl. Zoutkamp 22-9-1813, dochter van Albert Tobias en Aaske Derks ,van Niekerk.

R.A. XLIII h. d. d. 15-6-1781. **Jacob Lieferts** te Zoutkamp vreemde voogd over de kinderen van **Albert Juurts** en wijlen **Grietje Louwes**.”

„R.A. XLIII c. 4 .d.d. 2-6-1781. **Jacob Lieferts** als voogd getuige bij het huwelijk van **Albert Juurts** en **Welmoed Lieuwes**”.

„R.A. XLIII b l. d.d. 25-1-1782. **Abel Juurts** en **Jacob Lieferts** als sibbe van **Albert Juurts** en wijlen **Grietje Louwes**, inzake erfenis groot 655 Car. gl. waarvoor de vader zich garant heeft gesteld met huis, bunsnik en mobilaire alsmede een vordering groot 587 Car. gl. op **Enne Louwes** en vrouw te Houwerzijl.

„Het huis is getaxeerd op f 400,—, de snik op f 600,— **Albert Juurts** wil het geld van **Louwes** terugvragen maar de voogden hebben hiertegen bezwaar omdat het geld vast en zeker ligt. **Lieuwe Ipes** en **Harm Jacobs** stellen zich borg voor **Albert Juurts**. Op de Rechtdag d.d. 8-2-1782 meent **Albert Juurts** dat huis en snik zeker f 1000,— waard zijn en dat het geld bij **Louwes** ook niet zo veilig is aangezien die ook zit in een onverdeelde boedel.”

„R.A. XLIII b 2. d.d. 1-7-1785. **Jacob Lieferts** contra **Lue Reenjes** onder Vliedorp tot betaling van 37 Car. gl. 4 st. en 1 duit wegens geleverde ellewaar volgens boek.”

„R.A. XLIII c 4. d.d. 12-2-1786. **Wiske Alberts** te Niekerk leent van **Jan Geerts** te Niekerk, **Jacob Lieferts** te Zoutkamp en Al-

lert Clasen te Ulrum 250 Car. gl."

„R.A. XLIII d. d.d. 31-8-1787. Bij de inventarisatie van de goederen van **Wiske Alberts** en wijlen **Jan Eijbes** te Zoutkamp, werd **Jacob Lieferts** genoemd „aangetrouwde oom van moederszijde”. **Wiske Alberts** was n.l. een zuster van zijn vrouw **Tonniske Alberts.**”

„Overlijdensregister Ulrum no. 465.

1786, Dec. 28 stierf in de pokjes **Aafke** dochter van **Jan Eijbes** en **Wiske Alberts** van de Zoutkamp.

bij de inventarisatie worden genoemd als kinderen: Liefke oud 14 jaren, Jan oud 9 jaren en Trijntje, oud 5 jaren.

IIIe geslacht.

kind van 4.

8. **AGNIETA Everts RONDA**, geb. Baflo 28-9-1778, ovl. Houwerzijl 24-1-1848, ondertr. Baflo 12-7-1799 met:

GERRIT Jans HUISMAN, geb. te Middelstum in 1769, ovl. te Vliedorp 3-11-1836, oud 67 jaren, kuiper aldaar. Huwelijksregister Baflo: op 26-7-1799 attestatie naar Vierhuizen om aldaar te trouwen; doch aldaar niet ingeschreven.

„R.A. XLVI c 3. d.d. 28-5-1798. **Jacob Arents**, kuiper op Schouwerzijl, **Else Everts** en **Evert Lefferts** voor zijn minderjarige dochter **Agnieta Everts** te Baflo, verkopen aan **Kars Elses** en **Anje Dirks** te Eenrum 1/3 part van 7¼ jukken met nog de eigendom van 1/3 part in een heemstede, beide te Eenrum, soo ongescheiden in des koopers land gelegen, bij kooperen zelf in gebruik; huur 15 gl. 6 st. 4 duiten, Koopsom 400 Cr. gl.”

IIIe geslacht.

kinderen van 7.

9. **ANGENIETJE Jacobs RONDA**, geb. te Zoutkamp ged. te Vierhuizen 14-3-1779, ovl. Zoutkamp 30-4-1849, gehuwd met:

JAN Cornelisz ZWART, geb. te Zoutkamp ged. te Vierhuizen 10-9-1775, ovl. Zoutkamp 19-1-1859, schipper aldaar, zoon van **Cornelis Willems** en **Aafke Lubberts**, kleinzoon van **Willem Juurts** en **Geertjen Cornelis**, achterkleinzoon van **Juurt Willems** en **Meenje Jurriens**, van „Menniste afkomst”. Uit opgemeld huwelijk werden 2 kinderen geboren waarvan nog nakomelingen te Zoutkamp wonen.

10. **AAFKE JACOBS**, geb. te Zoutkamp, ged. Vierhuizen 19-8-1781.

11. **AAFKE Jacobs RONDA**, geb. te Zoutkamp ged. Vierhuizen 16-2-1783, ondertr. Ulrum 29-9- gehuwd Ulrum 12-10-1806 met:

JOHANNES KLAASSENS, ged. Zuurdijk 26-3-1779 als zoon van **Jantje Klaassens**. Landarbeider.

12. **SIEVERT JACOBS**, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 22-7-1785.

13. **LIEFFERT Jacobs RONDA**, geb. Zoutkamp 26-2-1788, ovl. Ulrum 5-4-1826, kleermaker aldaar, gehuwd Ulrum 4-9-1814 met:

HEILKE Ente's MULDER, geb. Ulrum 13-7-1794, ovl. ald. 19-4-1847, dochter van **Ente Tjers**, ovl. 3-9-1798 en **Bouke Taikes**, ovl. 13-9-1797.

14. **ALBERT Jacobs RONDA**, geb. te Zoutkamp ged. Vierhuizen 11-5-1790, ovl. te Niekerk (U) 6-9-1870, in leven kleermaker te Zoutkamp in huis no. 100, gehuwd te Ulrum 19-3-1815 met:

REINTJE LOOTS, geb. te Zoutkamp 26-4-1795, ovl. ald. 18-3-1892, dochter van **Jan Jans Loots** en **Anje Jans**.

(zie voor het geslacht Loots „Gens Nostra” 1964 bl. 12 e.v.).

15. **JANTJE JACOBS**, geb. Zoutkamp 9-8-1793,

ged. Vierhuizen 6-10-1793

16. **JAN JACOBS**, ged. Vierhuizen 29-5-1796

IVe geslacht.

kinderen van 13.

17. ENTE RONDA, geb. Ulrum 20-12-1817, ovl. aldaar 26-5-1846, on-gehuwd, landarbeider.
18. BOUWKE RONDA, geb. Ulrum 27-7-1820, ovl. aldaar 29-1-1900, gehuwd Ulrum 30-12-1846 met:
BEREND DIJKHUIZEN ,geb. Wehe 19-10-1816, ovl. te Ulrum niet gevonden, bakkersknecht, zoon van Pieter Bernardusz Dijkhuizen en Grietje Luitjes Bareveld.
19. JACOMINA RONDA, ovl. Ulrum 20-9-1823, oud enkele dagen waar- van geen geboortecte.

IVe geslacht.

kinderen van 14.

20. JACOB RONDA, geb. te Zoutkamp 22-12-1815, ovl. aldaar 3-8-1821.
21. ANJE RONDA, geb. te Zoutkamp 24-2-1818, gehuwd Ulrum 25-4-1850 met:
JURRIEN VALKEMA, geb. te Kloosterburen 20-7-1818, kuiper te Uithuizen, zoon van Geert Hendriks Valkema en Frouwke Jurriens.
22. TONNISKE RONDA, geb. te Zoutkamp 22-4-1820, ovl. ald. 30-10-1878, gehuwd Ulrum 19-12-1844 met:
PIETER FRIK, geb. te Zoutkamp 5-1-1813, ovl. aldaar 28-3-1885, schipper en winkelier te Zoutkamp, zoon van Aldert Pieters Frik en Fennigjen Everts Frik (neef en nicht).
Uit dit huwelijk werden 4 dochters en 1 zoon geboren. Van de zoon zijn nog meerdere nakomelingen **Frik** in leven, ovensals in de vrou- welijke lijn de familie's **Bol** en **Groefsema**.
23. ANNA RONDA, geb. te Zoutkamp 17-8-1822, ovl. te Anjum (O.D.) 17-5-1890, gehuwd te Ulrum 7-8-1852 met:
KLAAS FRIK, geb. te Zoutkamp 16-3-1814, ovl. te Anjum 15-9-1897, schipper te Zoutkamp en te Oostmahorn (O.D.), zoon van Geert Everts Frik en Berendje Klasens Kampenga. Van hun zoon Geert zijn nog meerdere nakomelingen in leven.
24. JACOMINA RONDA, geb. te Zoutkamp 23-12-1824, ovl. aldaar 24-5-1880 ,gehuwd Ulrum 24-12-1862 met:
JAN VAN DER VEEN, geb. Burum (Fr.) 13-1-1825, op 16-15-1883 afgeschreven naar Groningen, voordien timmerman te Zoutkamp, zoon van Alle Jans v .d. Veen, koopman te Munnekezijl (Fr.), en Pieterke Pieters.
25. JACOB RONDA, geb. te Zoutkamp 3-12-1826, schoenmaker te Men- singeweer (Leens), aldaar overleden in 1900, gehuwd met:
GEPKE DE WINTER, geb. te Noordhorn 23-2-1820, ovl. Leens 9-7-1865, dochter van Tjeerd de Winter en Nieske N.N. Uit dit huwelijk meerdere nakomelingen .
26. ANNETTA RONDA, geb. te Zoutkamp 12-5-1830, ovl. aldaar 29-1-1916, gehuwd te Ulrum 27-8-1857 met:
JAN BOL, geb. te Zoutkamp 3-11-1830, ovl. aldaar 20-5-1883, schip- per, zoon van Jan Egberts Bol en Anje Gozens Kruizinga. (zie voor het geslacht Bol „Gruoninga” 1960 ,bl. 31 e.v. en voor Kruizinga „Gruoninga” 1963, bl. 94 e.v.).
27. JAN RONDA, geb. te Zoutkamp 6-2-1833, ovl. te Groningen 31-9-1913, manufacturier en kleermaker te Zoutkamp, gehuwd te Ulrum 25-1-1862 met:
AAGTJE STOEPKER, geb. te Zoutkamp 5-10-1836, ovl. te Gronin- gen 23-7-1919 ,dochter van Henderikus Friks Stoepker en Johanna Balk.
28. JOHANNES RONDA, geb. te Zoutkamp 22-7-1835, ovl. aldaar 22-1-

1904, in leven kuiper te Ulrum, gehuwd aldaar 2-7-1873 met:
FELINA NIEBORG ,geb. te Wildervank 27-4-1848, dochter van
Roelf Kreins Nieborg en Wendelke Nannes v. d. Wall.
Uit dit huwelijk werden 3 dochters geboren.
Terwille van de plaatsruimte sluit ik dit overzicht met het IVe geslacht
af. Gegevens betreffende de volgende geslachten zijn voor de geïnteres-
seerde lezer bij schrijver dezes beschikbaar.

Toevalsvondsten Den Haag (door P. J. Ritsema)

B. S. Den Haag, overlijden 9-11-1821.

Op 9-11-1821 werd ingeschreven het proces verbaal van de Commissaris van Politie te Scheveningen een verklaring van Dirk Turfboer en anderen dat ze op de 5e tussen 7 en 9 uren op het strand ten noorden van Scheveningen een lijk hebben gevonden waarvan uit de papieren bleek dat het het lijk was van **Jan Teunis de Waard**, oud ruim 50 jaren, thuisbehorende te Neiziel in Groningen, welk lijk door de geredde kapitein van het verbrijzelde schip „Flora” genaamd B.K. Romkes ook is herkend als hebbende behoord tot zijn equipage waarbij hij als timmerman gewerkt heeft.

Toevalsvondst Culemborg (door T. Balk)

Gerard v. Os, jm. v. Groningen

x 15-2-1716 Culemborg

Mari v. Loo, jd. v. Dordrecht, wonende te Utrecht

Met attest daarna naar Utrecht gegaan.

Correcties GENEALOGIE BERCHUIS door P. J. Ritsema (mei-juni 1966)

- 1) in de aanhef is abusievelijk 't **Vlakkeriet** vervangen door 't vlakke Riet.
- 2) in de vierde alinea moet worden tussengevoegd: „zonodig nog achter de rug van een ander weg kon schuilen” tussen „waar men” en het tweede „men”, dat dient te vervallen
- 3) onder no. 12 dient te worden opgenomen (als eerste vrouw van **DANIEL B.**): „**AALTJE SIJBOLTS**, geboortig van Niekerk als dochter van . . .”

Copie voor de volgende nummers wordt gaarne (en veel) ingewacht op het adres van het redactiesecretariaat, Schoutelaan 8, Haren (Gr.)

Achterstallig abonnementsgeld ziet de penningmeester gaarne tegemoet op zijn gironummer 101 94 84 ten name van de Penningmeester van „Gruoninga” te Harkstede.

Groninga

Mededelingenblad van de afdelingen „Groningen en Noord-Drenthe“ en „Winschoten“ van de Nederlandse Genealogische Vereniging

12e JAARGANG

NUMMERS 9-10

SEPTEMBER-OKTOBER 1966

Redactie:

T. Balk, J. H. Kruyer, F. Renssen en
O. D. J. Roemeling

Redactiesecretariaat

O. D. J. Roemeling, Schoutelaan 8, Haren

Abonnementsgeld:

voor leden van de N.G.V. f 10.—, voor
niet-leden f 12.50, te storten op postrek.
nr. 1019484 ten name van de
Penningmeester van „Groninga“ te
Harkstede

REDAKTIONEEL

Het verheugt de Redactie dat haar oproep voor copie niet onbeantwoord is gebleven. Met bijzonder genoegen gewaagt zij van de inzending van de heer A. Pathuis te Groningen; met diens overzicht van het voor- en nageslacht van ADRIAAN GEERTS WILDERVANK, wordt in dit nummer aangegeven.

Aanvulling op de genealogie GROMMERS.

Doopboek Eenum, 1713: Den 29 jan. is gedoopt het soontjen van Trijnje Jans de dochter van Jan Claesen, en genaemt Martinus Grommers, also genaemt nae een seker jongeling tot Stedum, bij den welke se het selve in ontucht en onecht heeft gewonnen, gelijk se voorgeeft.

Blijkens de redactie van deze doop-inschrijving stond de predikant nogal sceptisch tegenover deze claim; Trijnje daarentegen lijkt het — gezien de vernoeming — serieus gemeend te hebben.

Ik heb deze Trijnje verder nergens meer aangetroffen; noch bij de overledenen (er is een gaping van ruim 20 jaar), noch bij de lidmaten. Ook heb ik geen huwelijk van haar kunnen vinden en geen andere (eventueel onechte) kinderen.

Zij is vermoedelijk een dochter van Jan Claesen (Snider), die met Lisabet Rijkels was getrouwd. Deze Jan is nl. de enige die ervoor in aanmerking komt; de enige andere Jan Claesen in Eenum trouwt pas in 1694 en krijgt geen dochter met de naam Trijntje. Het doopboek van Eenum begint in 1686; vóór deze datum moeten Jan Claesen Snider en Lisabet Rijkels al enkele kinderen gehad hebben (de beide grootvaders worden niet meer vernoemd) en daar kan Trijnje één van geweest zijn. In dat geval was ze bij de geboorte van haar zoontje achter in de twintig.

Martinus Grommers, de door Trijnje aangewezen vader, was in november 1689 in Stedum gedoopt als zoon van Lodewijck Grommers en Eetien Timons. Volgens de genealogie Grommers werd hij „schrijver“ in Groningen en verkreeg daar 22 november 1714 het „cleyne borgerrecht“.

27 december 1714 huwde hij in de Nieuwe Kerk met Catrijna Entrup en uit dit huwelijk werd 17 september 1715 een zoon Lodewijk geboren, die het geslacht zal voortzetten.

Het was bijzonder interessant geweest als de (vermoedelijke) halfbroer van deze Lodewijk de fundamenten had kunnen leggen voor een nieuw geslacht Grommers. Enkele jaren later staat er echter in het overlijdensregister van Eenum:

1721 den 20 july is gestorven Martinus Grommers in onecht geboren, een jongskē 6 à 7 jaren out, en begraven den 29 dito. P. J. C. Elema.

**HET VOOR- EN NAGESLACHT VAN
ADRIAAN GEERTS WILDERVANCK**

door **A. PATHUIS**

I. **Geert Wildervanck**, (gegoed te Heino c. 1578?); waarschijnlijk was zijn zoon:

II. **Adriaan Geerts**, van Zwolle, „smit in Ebbinghestraet voor die poorte” — nu Oude Ebbingestraat — werd 1 december 1594, met zijn niet bij name genoemde vrouw, lidmaat der gereformeerde gemeente te Groningen.

III. **Geerts Adriaans**, „schmitt bi de Ebbingporte”, werd in september 1611 lidmaat van de gereformeerde gemeente te Groningen. Overleden na 7 augustus 1630 en waarschijnlijk voor 24 maart 1633. Gehuwd voor september 1612 met **Fennechien Geerts**, lidmaat der gereformeerde gemeente te Groningen in september 1612. Overleden tusschen 24 juni 1639 en 6 april 1647. 4 kinderen.

IV. Gezin van Geert Adriaans en Fennechien Geerts.

1. **Gerryt Geerts (Wildervanck)**, kinderloos overleden kort voor 21 mei 1675.
2. **Adriaan Geerts (Paep) (van) (Wildervanck)**. Geboren 4 september 1605. Solliciteur in de compagnieën van ritmeester Honcourt en van kapitein Des Ombres, 1644. Ontginner en aanlegger van de bloeiende veenkoloniën Veendam en Wildervank sedert 16 juni 1647. Tot ouderling verkozen 3 februari 1656 en bevestigd 24 februari d.a.v. Overleden te Veendam-Wildervank 24 november 1661 's nachts tusschen 11 en 12 uur; bijgezet in de grafkelder in de kerk te Wildervank 5 december 1661. Gehuwd te Groningen 23 mei 1630 met **Grietien Jansen alias Margaretha Hardenberg**. Overleden tusschen 24 november 1661 en 1662. 2 kinderen V A.
3. **Annetien Geerts**, overleden voor 6 april 1647. Gehuwd te Groningen 29 augustus 1630 met **Harmen Rotgers**, zoon van Rotger Harmens.
4. **Jan Geerts (Wildervanck)** „smit in Ebbingestrade”, olderman, gezwo-rene der stad Groningen 1664—1665, grootburger 1666. Overleden na 21 mei 1675. Gehuwd te Groningen 24 maart 1633 met **Annechjen Mees**, dochter van Peter en Grietien Waldriks, geboren plm. 1614, lidmaat der gereformeerde gemeente te Groningen, overleden na 22 augustus 1655.
7 kinderen V B.

V A. Gezin van Adriaan Geerts (Wildervanck) en Margaretha (Hardenberg).

1. **Gerhard (Wildervanck)**, grootburger der stad Groningen 1666, gezwo-rene 1676—1677, 1679—1680. Overleden in 1682. Gehuwd in 1655 — huwelijkscontract 4 mei — met **Hemma Emmen**, dochter van Evert Warners Mullinga, schulte te Emmen, en Margaretha Lepels, geboren 10 oktober 1625 en overleden 10 januari 1703.
9 kinderen VI A.
2. **Tobia (Wildervanck)**, geboren te Groningen, Sint Jansstraat hoek Schoolstraat, en gedoopt aldaar 13 januari 1641 „Tebetien”. Lidmaat der gereformeerde gemeente te Veendam-Wildervank, door overschrijving van Amsterdam, 27 april 1658, lidmaat te Groningen, van Wildervank, december 1663. Overleden tusschen 11 juni 1695 en 1696. Gehuwd te Veendam-Wildervank 2 februari 1662 — dus ruim 2 maanden na vaders dood — met den weduwnaar **Nicolaas Waker**, zoon van Cornelis Cornelisz. Waker, gedoopt te Medemblik 3 januari 1638. Verkogen tusschen 2 februari en 12 juni hun aandeel in de nalaten-

schap van Adriaan Geerts Wildervanck aan Adriaan Trip. Woonden in 1666 te Groningen in de Folkingestraat, doch vestigden zich 2 december 1668 weer te Veendam-Wildervanck. Nicolaas Waecker werd 2 december 1668 geadmitteerd door de classis. Vertrokken 8 april 1675 naar Nieuw Beerta, waar Waecker predikant was van 1675—1680. Laatstgenoemde maakte bij testament d.d. 23 juni 1680 zijn vrouw tot erfgename van genoemde goederen in Groningen. In margine staat „sonder dat sij van de goederen in Holland gelegen en van hem heergekomen, en sijn kinderen eenich staet ofte inventaris sal behoeven over te geven.” Hij vertrok 20 november 1680 naar Nieuw-Guinea en overleed 1682.

V B. Gezin van Jan Geerts (Wildervanck) en Annechjen Mees.

1. **Peter (Wildervanck)**. Grootburger der stad Groningen 1666. Waarschijnlijk spoedig daarna overleden.
2. **Geertruidt (Wildervanck)**, gehuwd te Groningen 14 augustus 1667 met **Coop Lubberts**, sluismeester 1687, grootburger der stad Groningen 21 januari 1692, vaandrig in 1696 en 1698.
3. **Gerard (Wildervanck)**, geboren te Groningen, Ebbingestraat, en gedoopt aldaar 4 december 1642. Jong overleden.
4. **Jeremias (Wildervanck)**, geboren te Groningen, Ebbingestraat, en gedoopt aldaar 15 oktober 1645. Grootburger der stad Groningen 1666. Student phil. 12 december 1663.
5. **Geert (Wildervanck)**, gedoopt te Groningen 24 juni 1649. Grootburger der stad Groningen 1666. Jong overleden.
6. **Annichjen (Wildervanck)**, geboren te Groningen, Ebbingestraat, en gedoopt aldaar 29 oktober 1651. Overleden voor 25 maart 1682. Gehuwd te Groningen 2 oktober 1676 met **Ds. Gerhardus Magirus**, student te Groningen, phil., 1 oktober 1663; jaargenoot van Jeremias Wildervanck. Predikant te Rottum 1676—1698, te Thesinge 1698—1702. Overleden te Thesinge 10 mei 1702. Hertrouwde te Rottum 27 april 1682 met Anna Ryckens, van Groningen, die 14 maart 1687 overleed. Hij hertrouwde nogmaals te Rotuum 26 december 1687 met Geertjen Bronners, van Loppersum.
7. **Margrieta (Wildervanck)**, geboren te Groningen, Ebbingestraat, en gedoopt aldaar, 22 augustus 1655. Overleden voor 3 oktober 1687. Gehuwd te Groningen 26 januari 1675 met **Willem Beckeringh**, zoon van Lambertus en **Hindrikjen Hoedenborgh**, gedoopt te Groningen 12 oktober 1654. Solliciteur o.a. in 1676; luitenant o.a. in 1687.

VI A. Gezin van Gerhard (Wildervanck) en Hemma Emmen.

1. **Mr. Adriaan Wildervanck**, geboren 10 februari en gedoopt te Veendam-Wildervanck 2 maart 1656. Grootburger der stad Groningen 1666. Student te Groningen 14 januari 1675, te Leiden 1679. Buirmael en waterrecht te Groningen 1680. Ontvanger der camerale breuk 1680. Landschrijver der beide Oldambten 1681—1723. Woonde te Zuidbroek op Uiterburen. Overleden aldaar 18 november 1723 en bijgezet in de familiegrafkelder in de kerk te Wildervanck. Gehuwd 25 juli 1680, na proclamatie te Groningen 10 juli 1680, met **Geertruida van Klénck**, dochter van Ernst, ontvanger der Ommelander middelen, rentmeester van den stadhouder en Angenieta de Carpentier, geboren 6 november en gedoopt te Amsterdam in de Westerkerk 18 november 1661. Overleden te Zuidbroek 2 december 1735 en bijgezet in de familiegrafkelder te Wildervanck 7 december 1735. Collecte ten bate van de diaconie te Zuidbroek 70 gulden en 5 stuiver.
12 kinderen VII A.

2. **Mr. Everhard Windervanck**, gedoopt te Veendam-Wildervank 29 november 1657. Grootburger der stad Groningen 1666. Student te Groningen 14 januari 1675, te Leiden 1679. Buirmael en waterrecht te Groningen 1680. Rentmeester der Ommelanden 1694—1700. Secretaris der Ommelanden 1697—1704. Overleden voor 3 maart 1718. Gehuwd te Groningen 4 september 1681 (proclamatie 27 augustus) met **Elizabeth Hora**, dochter van Mozes, pandhuishouder bij de Martinatoren, en Fokeltje Jetzes Poelgeest. Geboren 11 september 1651 en gedoopt te Groningen 19 oktober 1651. Overleden aldaar 21 maart 1727.
6 kinderen VII B.
3. **Margaretha Wildervanck**, geboren te Veendam-Wildervank 29 oktober, gedoopt aldaar 6 november 1659. Lidmaat der Gereformeerde Gemeente aldaar, door overschrijving van Groningen, 5 december 1680. Overleden 2 mei 1722. Huwelijksafkondiging te Groningen en te Winschoten 20 september 1679 met **Hillebrand van Peer** zoon van Tonnis Jans en Hindrickjen, gedoopt te Winschoten 30 maart 1660. Student jur. te Groningen 30 januari 1678. Lidmaat der Gereformeerde gemeente te Veendam-Wildervank 26 augustus 1680. Kocht 3 april 1695 een huis aan het Oosterdiep te Wildervank, doch woonde in 1705 te Groningen. Overleden na 6 mei 1743 en 19 november 1743 op welke datum Dr. Gerard van Peer krachtens testament aanzweert als curator over Hilbrands kleinkinderen.
4. **Jan Wildervanck**, gedoopt te Veendam-Wildervank 2 maart 1661. Jong overleden.
5. **Jan Wildervanck**, gedoopt te Veendam-Wildervank 24 augustus 1662. Grootburger der stad Groningen 1666. Buirmael en waterrecht 1680. Student phil. te Groningen 31 januari 1682.
6. **Johanna Maria Wildervanck**, gedoopt te Veendam-Wildervank 15 april 1664. Jong overleden.
7. **Carel Wildervanck**, geboren voor of in 1666. Grootburger der stad Groningen 1666. Overleden 2 januari 1668.
8. **Johanna Maria Wildervanck**, gedoopt te Veendam-Wildervank 20 september 1668. Jong overleden.
9. **(Johanna) Elisabeth Wildervanck**, geboren 20 september en gedoopt te Veendam-Wildervank 25 september 1670. Overleden 11 februari 1747. Huwelijksafkondiging te Veendam-Wildervank 31 juli 1701 met **Mr. Willem Hiddingh**, zoon van Willem en Lammechyn Hemingh, geboren te Bonnen 28 juni 1671, beëdigd als advocaat bij den Etstoel 1697. Comparant ten Landdage 1698. Overleden te Bonnen 2 mei 1705. Zij hertrouwde voor 30 november 1714, na 6 april 1709 met **Jacob Coehoorn**, sollicitateur van een compagnie infanterie. Overleden na 13 oktober 1738, op welken datum het echtpaar te Sleen compareerde.
kind §.

VII A. Gezin van Mr. Adriaan Wildervanck, den landschrijver, en Geertruida van Klenck.

1. **Agneta Maria Wildervanck**, geboren te Wildervank 3 juni en gedoopt te Veendam-Wildervank juni 1681. (moedersnaam in de doopakte foutief Geertruida van Blencke). Woonde in 1701 te Zuidbroek op Uiterburen. Ongehuwd overleden 12 december 1755 en begraven op het koor van de kerk te Zuidbroek 19 december 1755. (In het collecteboek staat foutief Agneta Elisabeth; de opbrengst der collecte was 53 gulden, 3 stuiver en 5 duiten).
2. **Hemma Rentiana Anna Wildervanck**, geboren te Noordbroek 18 november en gedoopt aldaar 19 november 1682. Woonde in 1701 op

- Uiterburen. Overleden te Amsterdam 17 januari 1772 en werd aldaar begraven. Gehuwd te Groningen 6 oktober 1709 met **Mr. Jan Mesterinck Smeeks**, zoon van Jan Boelens Smeeks, solliciteur, en Alegonda Mesterinck, gedoopt te Groningen 11 januari 1677. Student phil. te Groningen 25 oktober 1694. Advocaat. Overleden tusschen 26 juli 1723 en 27 maart 1738. Het echtpaar woonde in 1710 te Groningen in de Ebbingestraat, later te Zuidbroek, en ging 3 december 1730 met attestatie naar Noordbroek over.
- kinderen §.
3. **Johanna Elisabeth Wildervanck**, geboren 4 augustus en gedoopt te Noordbroek 9 augustus 1685. Lidmaat der gereformeerde gemeente te Zuidbroek juni 1704. Overleden aldaar 26 juli 1739 en in de grafkelder in de kerk te Wildervanck bijgezet en augustus 1739 (collecte 19.14.2). Gehuwd te Noordbroek 6 oktober 1709 met **Antonie Menhard Schup**, zoon van Meindert Peter Tonny's Schup, president van het „Vierziger Collegium” en rekenmeester der stad Emden, en Anneke Meinderts, gedoopt te Emden 13 september 1684. Student te Groningen L.L. en T. 6 september 1707. Advocaat. Overleden tusschen 6 mei 1719 en 1 december 1733.
1 kind §.
  4. **Ernestina Geertruida Wildervanck**, geboren te Noordbroek 22 mei en aldaar gedoopt 22 mei 1687. Overleden 9 januari 1689.
  5. **Gerhard Wildervanck**, geboren 21 juni 1689. Overleden 24 september 1691.
  6. **Ernst Wildervanck**, geboren 31 maart 1691. Overleden 23 augustus 1691.
  7. **Gerhard Wildervanck**, geboren 16 juni 1693. Overleden 23 september 1700.
  8. **Mr. Ernst Georg Wildervanck**, geboren 11 december 1695. Student te Groningen 11 september 1715, idem te Zutphen 6 oktober 1721 en 10 juni 1722. Advocaat. Lidmaat der gereformeerde gemeente te Zuidbroek, door overschrijving van Groningen, december 1722. Mede-colaltor te Zuidbroek o.a. 13 maart 1740. Testeerde 16 augustus 1762 o.a. aan zijn broeder Jan Carel Wildervanck een „ring met 9 fijne stenen, rolling met gouden knop, goud horlogie, chaise met toebehoren”. Overleden 4 november 1764 en begraven te Zuidbroek op het koor der kerk 9 november 1764 (gelijktijdig met Pieter de Carpentier Wildervanck (zie 12). Gecollecteerd werd 42 guldens, 8 stuivers en 4 duiten.
  9. **Conraad Wildervanck**, geboren te Zuidbroek 15 oktober 1697. Student te Groningen 11 september 1715. Lieutenant in de compagnie van Majoor Lewe, in het regiment van den Prins van Oranje en Nassau. Overleden te Emden 8 juni 1737. Gehuwd, na proclamatie te Groningen 31 januari 1722 en te Noordbroek 1 maart 1722 met **Sieke Sygers**, dochter van Syger Gerlefs en Trijntien, gedoopt te Noordbroek 27 februari 1685. Dit huwelijk bleef kinderloos.
Hertrouwde, na proclamatie te Emden 2 juni 1726 en te Groningen 8 juni 1726, met **Agneta Bouwina van Klenck**, dochter van Petrus van Klenck — broeder van des landschrijvers echtgenoot en luitenant in de compagnie van kapitein Bothenius — en Bauwina Eels, geboren Groningen Boteringestraat ged. Martinikerk 17 april 1703. Lidmaat van de gereformeerde gemeente te Zuidbroek maart 1725. De doopakte van de hierna te noemen kinderen werden niet gevonden. Zij zullen zijn gedoopt in een garnizoensplaats of gedurende een reis. Het hs. Sibinga, dat werd samengesteld door een tijdgenoot, noemt van deze ouders 4 kinderen VIII A.

10. **Anna Maria Wildervanck**, geboren 31 januari 1701. Lidmaat der gereformeerde gemeente te Zuidbroek in september 1716. Overleden te Emden 30 juni 1757. Huwelijksafkondiging te Emden 17 maart 1738, gehuwd te Nieuw-Scheemda 13 april 1738 met attestatie van Emden en van Zuidbroek met **Pieter Ludens**, zoon van Henrich Ludens en Margaretha Schups, gedoopt te Emden 30 oktober 1687, „mede-vier-tiger en borgerlieutenant der stad Emden”. Overleden na 7 maart 1749.
11. **Jan Carel Wildervanck**, geboren 6 december 1702. Student jur. te Groningen 8 oktober 1722. „Adsistent in de Munt van de Oostindi-sche Compagnie op Batavia, zijnde als onderkoopman van hier ver-trokken; gerepatrieert en verkozen tot gezwoeren der stad Groningen”. Te Groningen aanwezig o.a. 27 maart 1738. Blijkens het Regeerings-boek was hij gezwoorene van 1740—1741, 1743—1744, 1746—1747. Lidmaat der gereformeerde gemeente te Zuidbroek in december 1739; mede-collator aldaar 13 maart 1740 en kerkvoogd o.a. 14 oktober 1767. Overleden te Wildervanck 23 februari 1769 en bijgezet in de graf-kelder aldaar.
12. **Pieter de Carpentier Wildervanck**, geboren 20 november 1704. Luite-nant bij het regiment infanterie van den luitenant-generaal Johan Wi-chers, o.a. in 1738; solliciteur vanaf 1745; diaken o.a. in 1759. Over-leden 11 oktober 1781 en begraven te Zuidbroek 18 oktober 1781. Gehuwd te Nieuw-Scheemda 13 april 1738 met attestatie van Gro-ningen en Zuidbroek 13 april (huwelijkscontract te Groningen 27 maart 1738) met **Wubbina Swijghman**, dochter van Jurjen, wedman, en Gees-jen Themmen, geboren te Zuidbroek 24 augustus 1717 en aldaar ge-doopt 29 augustus 1717. Begraven te Zuidbroek 22 februari 1785. 3 kinderen VIII B.

VII B. Gezin van Mr. Everhard Wildervanck en Elisabeth Hora.

1. **Cornelis Wildervanck**, gedoopt te Groningen 24 oktober 1682. Jong overleden. Geboren: Botermarkt.
2. **Gerhard Wildervanck**, gedoopt te Groningen 16 november 1683. Stu-dent te Groningen 11 oktober 1701. Advocaat. Woonde voor zijn hu-welijk te Veendam, daarna te Meeden, waar hij overleed tusschen 2 mei 1712 en 2 april 1714. Geproclameerd te Meeden 8 april (Paschen) 1708 met **Louwyna Busscher**, 15-jarige dochter van Meerten Busscher en Jacobyn Tiddens, gedoopt te Meeden 18 december 1692. Zij her-trouwde te Westerlee 2 april 1714 (Paaschmaandag) met Wessel Fran-sen.
3. **Fokelina Wildervanck**, gedoopt te Groningen 13 november 1685. Jong overleden.
4. **Mr. Cornelis Wildervanck**, gedoopt te Groningen 20 mei 1687, gebo-ren: Oosterstraat. Student te Groningen 5 juli 1704. Lidmaat der gere-formeerde gemeente te Veendam oktober 1710. Met attestatie vertrok-ken naar Groningen 27 februari 1711. Gepromoveerd te Groningen 5 januari 1713 op stellingen. Ongehuwd overleden na 29 maart 1719.
5. **Mr. Adriaan Wildervanck**, geboren 21 maart 1689 en gedoopt te Groningen 22 maart 1689. Student te Groningen 5 juli 1704. Lidmaat der gereformeerde gemeente te Veendam 1710. Vertrokken met attes-tatie naar Groningen 27 februari 1711. Gepromoveerd te Groningen 5 januari 1713 op stellingen, tegelijk met zijn broer Cornelis. Stads-rentmeester 1720—1730. Admiraliteitsheer te Harlingen 1732. Raads-heer der stad Groningen 1733. Drost der beide Oldambten 1735—1745. (Feith. Regeeringsboek: raadsheer 1740—41, 44—45; drost 1742—43). Overleden 30 oktober 1745. Gehuwd 16 april 1719, proclamatie te Groningen 18 maart 1719 en huwelijkscontract 29 maart aldaar;

met **Hillegonda Laman**, dochter van Poulus, burgemeester van Groningen en Harmanna Cruidner, geboren te Groningen „Int Jadt” en gedoopt aldaar 28 mei 1695. Overleden te Groningen 20 april 1748. Dit echtpaar woonde in de Schoolstraat, toen „Achter de Muur” geheeten, links van het Ommelander huis. Ik was aanwezig bij de afbraak en verwierf een foto van de bekroning van de tuindeur in de achtergevel. Later werden deze bouwfragmenten geschonken aan het Museum van Oudheden te Groningen.

5 kinderen VIII C.

6. **Wilhelm Moses Wildervanck**, gedoopt te Groningen 24 april 1692. Jong overleden.

VIII A. Gezin van Conraad Wildervanck en Agneta Bouwina van Klenck.

1. **Adriaan Wildervanck**, zeer waarschijnlijk geboren en gedoopt te Wildervanck. Apotheker te Scheemda. Lidmaat der gereformeerde gemeente aldaar 1 juni 1764. Overleden 11 juni 1768. Voormond en voogden (solliciteur P. de Carpentier Wildervanck, hopman L. van der Tuuk en Dr. A. Wildervanck) over zijn kinderen verkopen 11 november 1778 het door zijn weduwe bewoonde huis te Wildervanck. Gehuwd te Groningen 22 oktober 1761 als „Adriaan Wildervanck, van de Wildervanck” met **Lutgerdina van der Tuuk**, dochter van Abraham, koopman te Groningen in de Oosterstraat en Niesje Meyer, gedoopt te Groningen 7 november 1731. Lidmaat der gereformeerde gemeente te Scheemda 1 juni 1764. Overleden te Scheemda 23 augustus 1819. Zij hertrouwde te Scheemda 1 april 1771 met Henricus Ludens, zoon van Pieter en Anna Maria Wildervanck (VII A 10).

2 kinderen IX A.

2. **Ernst Gerhard Wildervanck**, geboren c. 1729 en overleden 27 november 1748.
3. **Anthoni Wildervanck**, ongehuwd overleden.
4. **Pieter Wildervanck**, geboren c. 1733 en overleden 11 maart 1754.

VIII B. Gezin van Pieter de Carpentier Wildervanck en Wibbina Swijghman.

1. **Mr. Adriaan Wildervanck**, geboren te Zuidbroek 14 februari 1739. Student te Groningen 4 juli 1754; gepromoveerd 21 juni 1758 op een proefschrift, getiteld: „De lege Falcidia”. Deze promotie wordt niet vermeld in de Acta Senatus; de dissertatie berust in de Universiteitsbibliotheek. Advocaat te Zuidbroek. Overleden te Zuidbroek 26 juli 1824. Gehuwd te Groningen 20 mei 1761 na proclamatie te Zuidbroek 17 mei 1761, 3 maal op één dag, met **Anna Siberdina Wichers**, dochter van Lucas, artilleriemeester en Margareta van Buttinga, geboren te Groningen, Guldenstraat, 18 mei 1735 en gedoopt aldaar 19 mei, Hemelvaartsdag, 1735. Overleden te Zuidbroek 27 juni 1811 en begraven aldaar 3 juli 1811 aan de zuidzijde van de kerk tegenover de deur.

7 kinderen IX B.

2. **Geesjen (Gesyna) Wildervanck**, geboren te Zuidbroek 13 augustus 1740. Ongehuwd overleden te Groningen, Peperstraat, aan de kinderkiekie 4 september 1764. Begraven in de Nieuwe Kerk, grafstede 256.
3. **Ds. Georg Swyghman Wildervanck**, geboren te Zuidbroek 14 november 1750 en gedoopt aldaar 22 november 1750. Student te Groningen 19 januari 1765. Predikant te Roosendaal (Gld.) 1772—1789, te Sappemeer 1789—1826. Emeritus 1 januari 1827. Overleden te Zuidbroek 21 juli 1835. Gehuwd te Amsterdam, Oude Kerk, 13 mei 1777 met **Alida Koning**, dochter van Derk, koopman in de Koningstraat, en

Elisabeth ten Bosch, geboren te Amsterdam 28 augustus 1750, overleden te Roosendaal 7 maart 1778 en begraven aldaar 13 maart 1778. Hertouwde te Roosendaal, na proclamatie te Amsterdam 5 maart 1784 met **Maria Elisabeth van den Brink**, dochter van Dirk, op de Heerengracht te Amsterdam, en Catharina Wagenaar, gedoopt te Amsterdam, Westerkerk, 23 maart 1755. Lidmaat der gereformeerde gemeente te Sappemeer door overschrijving van Roosendaal 28 juni 1789. Haar overlijden werd te Sappemeer niet gevonden.

1 + 3 kinderen IX C.

(wordt vervolgd)

Euwes en Wiersema.

In het juli-augustus-nummer komen artikelen voor over het geslacht Euwes en over het geslacht Wiersema. Toevallig komen beide namen voor als bewoners van dezelfde boerenplaats te Colhol bij Zijldijk.

Dat is de boerenplaats, die in het „Gedenkboek van 't Zandt” wordt vermeld onder nr 54. Uit genealogisch oogpunt is dat boek van belang en dat temeer, waar achterin al de namen nog eens alfabetisch vermeld worden. Zoals helaas met dergelijke werken het geval is, komen er telkens onjuistheden in voor. Dat is ook hier het geval, zowel met de familie Euwes als met de familie Wiersema.

Als bewoners worden genoemd:

1679 Itien Clasen Wed. van Jan Oltgers.

1700 Focco Euwes en Itien Clasen.

1739 Meerten Harkes kinderen.

Dit moet worden gelezen als volgt:

1679 Itien Clasen Wed. van Jan Oltgers.

1701 Focco Euwes en Bouke Reinders.

1707 Meerten Harkes.

1739 Meerten Harkes kinderen.

Focco Euwes is in 1707 naar de Bottemaheerd onder Westeremden getrokken na getrouwd te zijn met Aeltien Boelens.

De zoon van Focke Euwes heet Writser*). De combinatie Focke en Writser Euwes komt blijkens het artikel van de heer Roemeling ook voor bij de familie Euwes van Leermens. Dit wijst in de richting van verwantschap.

En nu de familie Wiersema.

Volgens genoemd boek zijn bewoners:

1861 Siert Garbrands Wiersema.

1871 Bouke Wibbina Wiersema Wed. S. G. Wiersema.

1893 S. G. Wiersema en P. S. Wiersema.

Bij scheiding P. S. Wiersema. In 1952 aan de kinderen.

Vengelijking met Ommelander Geslachten (VIII 64 3) en nader onderzoek levert het volgend resultaat:

1860 Siert Garbrand (Sierts) Wiersema en Cornelia (Luurts) Heeres. Waar zij in 1873 is gestorven en hij in 1902, kan er in 1871 geen sprake zijn van een wed. S. G. Wiersema. In 1882 is hij hertrouwd met Martje van Lacum.

1891 Hun dochter Bouke Wibbina huwt met haar neef Pieter Siert, z.v. Pieter (Sierts) Wiersema. Zij bewonen haar ouderlijke plaats. Hij sterft in 1914, zij in 1916.

1916 Ze worden opgevolgd door de beide zoons Pieter Siert en Siert Garbrand. Pieter Siert huwt in 1918 met Iibina Dijksterhuis, die hem reeds ontvalt in 1919 bij de geboorte van een levenloze tweeling.

1927 Pieter Siert Wiersema krijgt de boerderij toegewezen. Hij hertrouwt in 1932 met Anna Pilon en sterft in 1948, waarop de weduwe in 1951 weer huwt met Peter Berghuis.

1952 De boerderij wordt bij scheiding de kinderen van P. S. Wiersema toegewezen.

In het artikel van Mevr. Nanninga-van Lessen is sprake van een fraai overzicht van het geslacht Wiersema, vervaardigd door de heer van Mesdag. Inderdaad is het een fraai overzicht. Wie er belang in stelt, kan zich in verbinding stellen met den heer S. G. Wiersema aan de Zeerijperweg te Loppersum.

I. Hamming

*) Writser Ewes overleed te Westeremden, waar hij diaken was, in 1750. Hij is gehuwd geweest:

a. met Grietje Pieters, waarvan:

1. Pieter,* 1730

2. Bouke,* 1732

b. 7 maart 1735 te Westeremden met Trijntje Pieters van Garrelswier, waarvan:

3. Bouke,* 1735

4. Focco,* 1738

5. Sasper,* 1741

6. Hindrikje,* 1742

c. 1745 met Jantje Clasen Eikema, waarvan:

7. Niclaas,* 1746

8. Jacobus,* 1747

9. Klaas,* 1748

10. Writzer, 20 december 1750 (posthuum)

(gegevens van Mej. P. J. C. Elema, ontvangen naar aanleiding van het artikel Ewes in „Gruoninga” 1966, nrs 7—8)

PIJPEN, TABAKSDOZEN EN TABAKSZAKKEN

als bronnen van genealogische, heraldische en historische gegevens

Genealogen en heraldici zijn echte pijprokers, de aard van hun werk brengt dat met zich mee. Deduceren en combineren was niet alleen het werk van de grote Sherlock Holmes, maar is ook vandaag nog het werk van die historici, die zich bezig houden met de geschiedschrijving der geslachten. Sinds de tweede helft van de 16e eeuw is de Nederlander pijproker. Geen wonder dat hij zijn „signatuur” op de door hem gebezigde pijprokersattributen heeft nagelaten. Immers het pijproken is één van de meest persoonlijke en ideale vormen van tabaksgenot, nu en in het verleden. Dat komt, doordat de bewerking van pijptabak zulke grote mogelijkheden bood en biedt qua smaakverscheidenheid, waardoor de smaakvoorkeur van de consument steeds kon en kan worden gehonoreerd. Daarnaast biedt pijptabak onbegrensde mogelijkheden op het gebied van zelf-melangeren, waardoor heel sterk persoonlijke smaakverlangens kunnen worden bevredigd. Dat sterk persoonlijke karakter vindt men ook in de keuze van de pijp en andere utensiliën. Vroeger vervaardigden vele rokers zelf hun pijp en tabaksdoos en/of lieten hun pijp en doos op bestelling, onder nauwkeurige indicatie van hun wensen, vervaardigen. Algemeen was ook het gebruik pijpen en dozen bij bijzondere gelegenheden te schenken en van passende opschriften te doen voorzien¹⁾. Zo ontstonden er talrijke pijpen en tabaksdozen, die in hun sierende inscripties voor het nageslacht interessante gegevens bevatten, waardoor stellig het pijproken tot het meest bekoorlijke ritueel van het tabaksgebruik is gaan behoren. Trouwens, ook in onze dagen is het tabaksattribuut als geschenk en als blijk van waardering en herinnering niet verloren, hoevele sigarettenkokers hebben een vooral vaak liefvallige geladenheid door een simpele inscriptie als „Nora”, „Truus” of andere naam van de schenkster. Is niet de pijp één van de meest sympathieke geschenken op St. Nicolaas of vaderdag, iedereen weet „Een tevreden roker is geen onruststoker”.

De pose van en de sfeer rond de pijprokers is bepaald fascinerend te noemen. De dichters hebben het bij voortdoring bespeurd en in hun gedichten tot uitdrukking gebracht. „Geen vroolijke bijeenkomst of de tabak werd er op bezongen, geen liedboekje of de tabak werd er in bewierookt”, zegt Schotel. Een volksliedje zegt heel geestig:

„Daer is geen volk zoo wilt of wreet,
Door heel de weerelt, gelyck men weet,
Zy rooken een pypje met vermaeck,
En hebben daer in haer lust en smaeck.
Ja zelfs de Prinsjes in ons land,
Die roocken een pypje met verstant . . .”

Van inscripties voorziene pijpen, tabaksdozen, tabakspotten, snuifdozen, snuifpotten, tabakszakken, enz. enz. vindt men vele in de Nederlandse musea, in het bijzonder natuurlijk in het Niemeijer Nederlands Tabacologisch museum te Amsterdam en Groningen.

Enige voorbeelden van genealogische en historische strekking mogen thans volgen.

In mei 1831 kwamen niet minder dan 700 welgewapende Belgen te Eeden in Staats-Vlaanderen over de grenzen. De Nederlanders onder aanvoering van de kapitein Van Langen dreven hen terug. Tijdens deze operatie werd de horenblazer Adranus Potter verwond, „stortte neder, maar bleef desalniettemin den stormmarsch blazen totdat de bajonet hare werking had gedaan”²⁾. Met het laatste deel van de vorige zin wordt niet bedoeld, dat Potter stierf, doch, dat de Nederlanders de Vlamingen hadden verslagen. Potter overleefde de strijd en ontving voor zijn moedig gedrag van Mevr. J. A. Gerlacius douarière Baronesse De Hochpied te 's-Gravenhage „eene sierlijke, met zilver beslagen, tabakspijp met het opschrift: „Dat zijn ze die Wilhelmus blazen!”¹⁾.

Tabaksdozen zijn bij voortdoring genealogisch document. In de dertiger jaren van deze eeuw bevond zich in de collectie van notaris Nanne Ottema een zilveren tabaksdoos. De gegraveerde voorstelling was aan Genesis ontleend en de inscriptie luidde: „Feike Iedes Anno 1721”. Op de tentoonstelling van goud- en zilverwerken in 1927 te Leeuwarden gehouden, was o.a. een inzending van Mevr. J. M. Lijkles-Van Gulik te Apeldoorn. Het betrof een langwerpige tabaksdoos met op het deksel een gegraveerde voorstelling van een friese krompanelen sjees met paard, een pleziervaartuig met gezelschap, waartussen een kantoor- of winkelinterieur, waaronder geschreven Goslik Lijkles. Op de bodem van de doos een dorpsgezicht met op de voorgrond een naakte vrouw in een visnet, waarbij verschillende personen, met het volgende onderschrift:

al sien ik wat bange
ik laat mij vange
ik heb de list so wel bedacht
dat de vis is int net gebracht
Visscher hebt ge van de vis te veel
So verkoopt mi ook een deel
Had ik sulke vis int klooster te eten
ik sou haast het vlees vergeten
och pater sulke vis hebben gedaan
dat ik op krukken moet gaan.

¹⁾ Men leze hierover uitvoeriger in „Pijpen en Tabak” door G. A. Brongers, uitg. Van Dishoeck, Bussum, 1964.

²⁾ De Roem des Vaderlands gehandhaafd in 1831 door C. van der Vrijver, Amsterdam bij C. M. Ferrari, 1832.

Naast de genealogische mededeling, biedt deze doos een folkloristisch gedichtje, dat herhaaldelijk op tabaksdozen en pijpekoppen is gebruikt. Een iets latere doos uit Stobwassers Fabrik te Brunswijk geeft een duidelijker beeld van de vorenomschreven situatie. Men ziet op het fraai geschilderde deksel een visser, staande in zijn boot, terwijl hij zijn net ophaald, waarin een naakte vrouw ligt. Op de wal staan een kreupele, een boer en een monnik. De visser zegt.

Der Fisch hat mir viel Müh gemacht,
Eh' ich ihn hab' ins Netz gebracht

De boer, die heel belangstellend, zich naar voren buigend, toeziet, vraagt:
Ei Vetter, ist der Fisch nicht feil?

dann kauf' ich mir den vordern Theil

De monnik, in kuise houding maar met glinsterende oogjes, prevelt als in gebed:

Ach dürft' ich solche Fische essen,
da wohl't' ich ganz das Fleisch vergesen!

De kreupele vermaant hen echter allen en zegt:

O! Liebe Herr'n nehmt euch in Acht,
diese Fisch' haben mir an die Krücke gemacht!

Van een wel geheel andere allure zijn de zgn. Meiplantingsdozen. De Meiboorn werd oudtijds geplant ter viering van het Meifeest. In de ogen der predikanten, die er fel tegen ageerden, was het een heidens feest, dat alleen aanleiding tot uitpattingen van de meest erge soort gaf. Bovendien had de middeleeuwse kerk de meiboorn tot symbool gemaakt van de heilige Moedermaagd,²⁾ vandaar, dat de priesters hem in de bedehuizen plantten. Maar na de reformatie werd de meiboorn in dorp en stad, fraai getuigd en een meidoornak in de top, steeds geplant. Het gebruik hield lang stand en de herinnering werd herhaaldelijk op tabaksdozen vastgelegd. In de voormalige collectie Van Kerkwijk bevonden zich twee dergelijke dozen.

De ene had tot inscriptie:

Int jaar dat Anna Princesse van Gr. Brie. 's Pruysens Domeynen hegte aan het Huys V: Oranie, heeft Tho. Duval als Tut. alhier de witte meyen geplant. 1754.

De andere doos vermeldt:

Het Roth van G. Bisschop Luitenat. Heeft op zijn beurt Dees Mey geplant 1790³⁾.

Een wel heel uitvoerige historische mededeling komt voor op een doos, die in 1935 op de Tentoonstelling in het Stedelijk Museum De Lakenhal te Leiden werd ingezonden door Mevr. Siegenbeek van Heukelom te Leiden.

Deze doos vermeldt:

DEESE DOOS IS GEGEVEN AAN A. VAN GELDEREN
TOT BEN BLIJK VAN DANKBAERHEJD VOOR DES-
SELFS EDELMOEDIG GEDRAG IN HET GEEVEN VAN
SYN PEERD AAN EN COLLONEL VAN TUYL VAN SE-
ROOSKERKEN, WIENS PEERD DOODGESCHOTEN
WIERDT IN DE ACTIE BY SAILLIES OP DEN 27en
AUGUSTUS 1793, WAERNA HIJ A. VAN GELDEREN
KRIJGSGEVANGENE GEMAEKT IS.

1) Het Niemeyer Ned. Tabacologisch Museum, Amstel 57 Amsterdam zal gaarne over de verblijfplaats van deze pijp worden ingelicht.

2) G. A. Wumkes, De gereformeerde kerk in de Ommelanden tusschen Eems en Lauwers, Groninger, 1904 p. 69 e.v.

3) Catalogus Kunstzaak Kleijkamp „Oud Hollandsche Doozen”.

Ook op tabakspotten (vooral de zilveren), vuurcomforen en tondeldozen komen instructieve gegevens voor. In het Niemeyer Nederlands Tabacologisch Museum vindt men een tondeldoosje, gedateerd 1778 en met het randschrift: „Jan Herbrink, Regt door Zee, Ik doe min potie wel open, maar niet voor die op de kleppe lopen”.

Een rijmpje, dat ook weer op vele tabaksdozen voorkomt.

Een roodkoperen vuurcomfoor, gedateerd „1724 27 MAY”, afkomstig van een timmerlieden- en metselaarsgilde, draagt de namen van de toenmalige overmannen t.w., HENRIK LEURINK, EVERT VAN SCHUTTEROP, HENRIK HAGEMAN en WESSEL RENSEN. Helaas is ons niet bekend, waar dit gilde was gevestigd.

Interessante gegevens kunnen worden verkregen uit de teksten van 18e en 19e eeuwse tabaks- en sigarenzakjes. Boeiend hierbij zijn de gevoerde merken, die bij herhaling werden ontleend aan bestaande familiewapens of aanleiding tot het ontstaan ervan gaven. Enige namen en merken in de coll. van het Niemeyer Ned. Tab. Museum mogen hier aan de vergetelheid worden ontrukkt.

naam	motief	plaats van vestiging
H. J. van der Aa	De Atlas	Amsterdam
K. G. Aldershof	Het Groninger Wapen	Groningen
Becker & Zoon	Moriaanskop	Amsterdam
A. Broekmeijer	In de Hoop — De Hoop	Haarlem
G. W. v. d. Boor	De Rijzende Hoop	Den Haag
Gebr. Bos	De Hoop	Ridderkerk
G. ten Bruggen Cate	Het Schaap	Almelo
B. ten Bruggen Cate	Het Hert	Almelo
Jan Dionijs v. d. Burgh	De Burgh te Leijden	Amsterdam
P. P. van Egmond	In 't Wapen van London	Amsterdam
T. H. Eijrond	Het Paleis van Amsterdam	Amsterdam
Adrianus Estoppeij	De Jager	Amsterdam
P. A. Gortmans	De Rookende Boer	Amsterdam
J. Gruno	De Blauwe Haan	Groningen
A. van Haarst	De Reguliers Waag	Amsterdam
M. H. Hanekamp	De Oude Koffijbaal	Nieuwediep
G. Hanse	De Nw. Tabakshandel	Amsterdam
Herman Harmsen	Het Wapen van Engeland	Amsterdam
J. P. van Hoogstraten		Amsterdam
Abraham Kistenmaker	In Noord Holland	Amsterdam
P. Koning	't Oldambster Wapen	Groningen
G. Kopken	De Morgenson	Amsterdam
I. Kranenburg	De Groningse Vlag	Groningen
Van Laer	De Tabaksdoos	Amsterdam
W. Lehmann	De Muiderpoort	Amsterdam
Johannes Lubelink	De Witte Oliphant	Amsterdam
Lusink	De Fortuin	Amsterdam
J. Lub Jr	De Tabakshandel	Amsterdam
J. E. Matthies	Van ouds de Hoed	Amsterdam
C. J. Molenaar	De Fortuin	Amsterdam
Justus van Maurik 1846—1904	Het Wapen van Amsterdam	Amsterdam
Theodorus Niemeijer 1819—heden	Het Wapen van Rotterdam	Groningen
Engelb. Corn. Ninaber	Het Waapen van Holstijn	Amsterdam
Cornelius Onnes	Het Wapen van Nrd. Amerika	Groningen

BLANKE BAAI TABAK N° 2.

HET GRONINGER WAPEN

RAPPÉ

K.G.A.

THEE

SIGAREN

Deze en meer andere soorten van
Tabak Sigaren, Snuif, Koffij, Thee, Kruideniers-
waren, Specerijen, Sterke dranken enz :
K. G. ALDERSHOFF,
in de Oosterstraat
GRONINGEN.

H. Peerlkamp	Het Wapen van Zeeland	Amsterdam
Christoffel Prange	In 't Verginis Schip van London	Amsterdam
Hendrik Wiens	Idem en de Oude Harderin	Amsterdam
H. J. Reverman	De Jonge Visser	Amsterdam
A. P. Roelofszen	De Rustende Jager	Zutphen
Derk Roelofs	De Jager	Amsterdam
Jan de Ruijter	De Roode Vos	Uithoorn
Jan Schnotel	In 't Aapje	Amsterdam
Ewout Snoek	De gekroonde Snoek	Amsterdam
A. van Son	De Rookende Turk	Amsterdam
Weurman	D' Eland (In een schild een staande eland)	Amsterdam
Spree & Krawinkel	De tonnen Boeier	Amsterdam
Willem Steijn	De Post	Amsterdam
J. Swaagman	De Tabakshandel (voorgesteld door Mercurius temidden van tabaksattributen)	Groningen
Gebr. Verweijde	De tabakshandelaar	Amsterdam
Nicolaas van der Vus	In 't Wapen van Lijden	Amsterdam
C. Wafelbakker	De Ploeg	Amsterdam
Hindrik Wiens	Het Amsterdamsche Stadhuijs	Amsterdam
G. H. de Wilde	Het Wilde Springend Hert	Amsterdam
C. J. de Wit	Het Wapen van Amerika	Den Haag
G. van der Wijden	Het Wapen van Amsterdam	Amsterdam
Gebr. Westplate	Het Wapen van Holland	Amsterdam
D. van der Wijs	Het Wapen van Rotterdam	Amsterdam
J. P. Zwier	Het Wapen van Spanje	Amsterdam

Talrijk zijn ook de gegevens, die bekend zijn over Goudse pijpenmakers en hun geslachten. Voor een belangrijk deel zijn ze samengevat in het boek van Helbers en Goedewaagen over „Goudse Pijpen”.

Op de porseleinen koppen van de zgn. Duitse pijp komen vele genealogische en herakdische gegevens voor. Men bedenke, dat dit type pijp bijkans anderhalve eeuw een typisch Nederlands rookinstrument is geweest (1750—1900). Enige in onze tabacologische verzameling voorkomende exemplaren dragen de volgende teksten.

1. J. Plenter, geb. te Groningen 18 sept. 1812.
2. E. Wieringa, geb. de 28 nov. 1854 te Nw. Beerta.
3. K. H. Veltman, landb. te Oosterhoogebrug (Gr.).
4. J. te Otte, 1854.
5. Willem Karel Verwoert, Lobith 1843.
6. F. Coopman van ouds Grof- en hoefsmid geb. te Roden den 29 juni 1843, Thans Mr. Smit te Zuidbroek.
7. A. H. de Groot van Groningen, (schipper op) De Vrouw Elkina 1856.
8. C. Reinink geb. de 26 sept. 1850 Groningen.
9. D. Haijenga geb. de 21 april 1873 te Termunten — 1896.
10. Hendrikkus Horsevoort, Arbeider te Assen, 1883, Hulde aan de Landbouw.
11. R. W. Voetberg, Rottum (Fr.), 1874.
12. S. J. Oosting, Mr.-Notaris te Emmen, Prov. Drenthe, 1863.
13. Jakob S. Folkerts geb. de 28 febr. 1829—1857.
14. Menko R. van der Veen, geb. te Oude Pekela den 4 dec. 1803.
15. A. H. Drenth geb. de 5 febr. 1831, scheepstimmerman te Oude Pekela.
16. B. J. Molenaar, Workum.
17. Kornelis R. Boersema geb. 2 aug. 1868 Bedum 1881 Winkelier.

18. A. F. J. Krijthe, Bedum de 22 decem. 1848 met het volgende gedichtje:
 „Veraf, dat ik een mei om 't goedje
 zou begeeren,
 Ik zoek geen vrouw met geld
 Ik zoek een vrouw met eeren.”
19. W. Wisman, timmerman te Middelstum, 1877 met dit gedichtje:
 „De zon gaat op en daalt weer neer,
 Wie zal daar niet naar wenschen,
 De zegen komt van d'Opperheer,
 De gunst van alle menschen.”
20. F. Sekkema, Boer te Oudwoude.
 21. Eltze Lauwes Sikkema, Landbouwer te Buitenpost, 1845.
 22. . . . Swarthoff te St. Maartensbrug. (Met wapen van Waterland?)
 23. N. Steins (met paardenzadel).
 24. G. G. Bijlstra geb. de 20 januarij 1819. (Schoenmaker)
 25. K. Wildeboer van Groningen (met bijbel).
 26. Jan K. Doornbos te Uithuizen geb. 8 december 1857. (part. coll.)
- Moge de behandeling van dit onderwerp aanleiding worden tot een juistere waardering van deze typische „familiestukken”, die nog al te vaak in één of ander vergeten hoekje sluimeren of erger „losraken van huis en familie” waar ze bij horen.

G. A. BRONGERS,
 Conservator van het
 Niemeyer Ned. Tab. Museum.

HET GESLACHT FRIK.

door
 P. J. Ritsema

„Siet hoe de werelt gaet, daer twee
 gesellen vissen,
 Heeft dickmael een het nut, en d'ander
 moetet missen:
 Een lachter in de vuijst, gantsch blijde
 metten vangh,
 En d'ander schreijter om, en jammert
 uren langh.”
 (uit: Sinne- en Minnebeelden van Jacob Cats)

Wapen: Geen.
 Godsdienst: Protestant.

Naast het geslacht **Visser** dat ik in Gens Nostra van augustus 1962 besprak, is het geslacht **Frik** een der oudste geslachten van Zoutkamp. Het is op te voeren tot ongeveer 1650 en is thans nog in volle bloei. Het vangt aan met **Frerick Everts** die in 1678 tot lidmaat te Vierhuizen werd aangenomen en dus omstreeks 1650 geboren zal zijn. Omtrent zijn maatschappelijke staat is niets bekend aangezien zijn naam in de Rechterlijke Archieven van het Groote en Kleine Reedschap, waaronder Vierhuizen en Zoutkamp destijds vielen, niet voorkomt.

Vermoedelijk is hij echter landbouwer geweest op een der boerderijen in de omgeving van Vierhuizen (Ulrum), gezien het feit dat zijn zoon **Pieter Friks** landbouwer was op een der boerderijen „Menneweer” gelegen halverwege tussen Vierhuizen en Ulrum en zijn kleinzoon **Frik Everts** gehuwd was met een vrouw uit het eeuwenoude landbouwersgeslacht **Boyckema** dat zich thans **Beukema** noemt.

De familienaam **Frik** is gevormd door samentrekking van de voornaam **Frederik** en komt in de eerste generaties dan ook als voornaam en patronym voor. Als familienaam komt zij pas in 1792 voor.

Het geslacht heeft steeds een goede naam gehad en behoorde, mogelijk mede door haar afkomst, later tot de beter gesitueerde vissersgeslachten. Door de andere minder gelukkige vissers werden zij dan ook ingedeeld in de z.g.n. „gouden ploeg”, een groep gelukkig varende vissers. Mogelijk is ook de grondslag voor de meerdere welvaart mede gelegd door **Willem Egberts Frik** (no. 27) die op 26-10-1780 op de Noordzee vòòr het Friesche Gat de brigantijn „De Elizabeth”, bevelhebber kapitein **Willem Brunteel**, op reis van Sint Eustatius naar Amsterdam, in ontredderde toestand aantrof, deze het Friesche Gat binnenloodste en naar Zoutkamp bracht; een zaak die hem zeker geen windeieren zal hebben gelegd. De acte betreffende dit voorval werd op 27-10-1780 verleden voor Richter H. Cleveringa te Ulrum die daarin **Willem Egberts** een man van goede gelove noemt.

Lange tijd verkeerde ik in de mening dat dit geslacht **Frik** enig in den lande was, maar dank zij de medewerking van het Centraal Bureau voor Genealogie te Den Haag, bleek mij dat eenzelfde familie voorkomt in de gemeente Oud- en Nieuw Gastel. De secretaris dier gemeente was zo vriendelijk mij desgevraagd mede te delen dat aldaar op 15-1-1821 overleed **Jan Frik**, oud zes en vijftig jaren, geboren en wonende te Oud Gastel. Hieruit blijkt dus wel dat die familienaam daar ook reeds omstreeks 1765 voorkwam.

Ie geslacht.

1. **FRIK EVERTS**, geboren omstreeks 1650, die op 33-1678 te Vierhuizen als lidmaat werd aangenomen.

Gehuwd Ie

ANNA MEERTENS, waaruit op 27-12-1673 een zoon Derck gedoopt werd „sijnde sonder egte vader”;

Gehuwd IIe

HENDRICKJE EIJSSE's;

Gehuwd IIIe

MARTJE EPPE's, weduwe van Maarten Eijssse's die met haar eerste man reeds op een lidmatenlijst van 1674 voorkomt en uit welk huwelijk op 15-8-1675 een dochter Annigjen gedoopt werd.

IIe geslacht.

kind uit Ie huwelijk.

2. **EVERT FRIKS**, gedoopt Vierhuizen 26-8-1679, gehuwd Niekerk en Vliedorp 23-11-1704 **FENJE WILLEMS**, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 14-6-1685, dochter van Willem Egberts en Kunje Deroks, weduwe van Claas Heres met wie zij op 27-10-1700 te Niekerk gehuwd was. (zie voor haar geslacht Gens Nostra 1962 bladz. 233).

Huwelijksregister Niekerk en Vliedorp:

Evert Friks van Vierhuizen en Fenje Willems van de Soltkamp zijn met attestatie van Vierhuizen alhier gecopuleerd op 23 November 1704.”

uit IIe huwelijk.

3. **ANJE FRIKS**, ged. Vierhuizen 12-2-1688
tweeling met:
4. **EIJSSSE FRIKS**, ged. Vierhuizen 12-2-1688, gehuwd met **EBELTJE ROELFS**.
(Wordt vervolgd)

Gruoninga

Mededelingenblad van de afdelingen „Groningen en Noord-Drenthe” en „Winschoten” van de Nederlandse Genealogische Vereniging

12e JAARGANG NUMMERS 11-12 NOVEMBER-DECEMBER 1966

Redactie:

T. Balk, J. H. Kruyer, F. Renssen en
O. D. J. Roemeling

Redactiesecretariaat

O. D. J. Roemeling, Schoutelaan 8, Haren

Abonnementsgeld:

voor leden van de N.G.V. f 10.—, voor
niet-leden f 12.50, te storten op postrek.
nr. 1019484 ten name van de
Penningmeester van „Gruoninga” te
Harkstede

REDACTIEMEDEDELINGEN

Met dit nummer is de derde jaargang van „Gruoninga” in gedrukte vorm volgemaakt. Redactie en administratie zijn zeer verheugd, dat niet, zoals in het voorgaande jaar, het laatste nummer door een nijpend gebrek aan geldelijke middelen verstek moest laten gaan. Anderzijds verheugt „Gruoninga” zich nog geenszins in een florisante financiële positie. Slechts ternauwernood is het gelukt, de eindjes aan elkaar te knopen. De steeds voortschrijdende kostenstijgingen, zowel druk- als portokosten, gaan zeker niet aan onze krant voorbij. Elke stijging moet dan ook wel resulteren in een gedwongen stijging van de abonnementsprijs, hoezeer zulks ons tegenaanstaat. Waar echter de oorzaak daarvan niet gelegen is bij factoren, die wij zelf in de hand hebben, verzoeken wij dringend om Uw clementie. Wij hopen, dat deze noodgedwongen verhoging voor geen Uwer aanleiding zal zijn het abonnement te beëindigen. Daarmede immers wordt bewerkstelligd, dat een steeds kleiner aantal abonnees de lasten moeten dragen, waardoor een sneeuwbaaleffect ontstaat. Een verlaging van de abonnementsprijs zal alleen dan mogelijk zijn, indien het lezerstal sterk wordt uitgebreid. Werft daarom nieuwe abonnees voor „Gruoninga”!

De Administratie zal het zeer op prijs stellen indien U het abonnementsgeld voor 1967, vastgesteld op f 12,— voor leden en f 14,— voor niet-leden der N.G.V., vóór 1 maart 1967 zult willen voldoen door storting op giro nr. 1019484 ten name van de Penningmeester van „Gruoninga” te Harkstede. Terstond na 1 maart zal tot inning per postkwitantie worden overgegaan!

Copie is, als altijd, hartelijk welkom bij de Redactie, p.a. Schoutelaan 8, Haren (Gr.), bij voorkeur in getypte vorm.

Een voorspoedig 1967 wensen U tenslotte toe de besturen der afdelingen Groningen en Noord-Drenthe en Winschoten der N.G.V. en de Redactie en Administratie van „Gruoninga”.

HET WESTERKWARTIERSE GESLACHT HUMMERSMA IX

door P. Luinstra

Het laatste gedeelte van de negende generatie van de familie Hummersma werd behandeld in „Gruoninga” van juii-aug. 1965 .

Alvorens de tiende generatie te behandelen, volgt eerst een intermezzo. Er zijn namelijk naderhand een aantal Hummersma's ontdekt, die leefden in de tijd van de reeds besproken Hummersma's. Drs. O. D. J. Roemeling te Haren, Ds. D. van Dijk te Leeuwarden en de heer W. K. van der Veen van het Groninger Gemeentearchief wisten tips te geven, waardoor mij verder onderzoek mogelijk was.

Een merkwaardigheid is, dat dezelfde personen de namen Hummersma, Eysma, Aeysma en Eyssema gebruiken. Voorts is het merkwaardig, dat de namen Jelt (ook Jilt, Gilt, Gyld, Gylt, Gyldt en Aut zowel door Hummersma's als Eysma's wordt gedragen. Naast de naam Jilt, komt ook de naam Aut in vele vormen voor, hoewel dit korte namen van slechts één lettergreep zijn. Een typisch voorbeeld hiervan is wel de nakomelingschap van de op blz. 60 van „Gruoninga” van juli-aug. 1965 behandelde Hendrik Auts, waar de volgende namen voorkomen: Aut, Auth, Auwd, Auwert, Oud, Out, Ouwd, Ouwerdina, Ouwert, Ouw.

Uit het besprokene in „Gruoninga” van febr. 1964 blz. 10 blijkt, dat op de samenkomst op 15 febr. 1572 te Lutjegast zowel Hummersma's als Eyssema's bijeen waren. Hoe de verhouding tussen deze 2 familie's (wellicht is het dezelfde familie) is, is nog niet geheel duidelijk. In verband hiermede zullen enkele Hummersma's en Eyssema's als afzonderlijke personen buiten familieverband worden gesproken, aangezien anders te veel moet worden afgegaan op vermoedens, zonder dat er voldoende bewijzen zijn voor de verwantschap. Mogelijk kunnen zij later nog eens op de juiste plaats in familieverband in de genealogie worden geplaatst.

Het archief van de kerkvoogdij van Ezinge vermeldt de verhuur van land waarin voorkomen:

1564. HARKO HUMMERSMA

1964. LUBKE HUMMERSMA

1570 BARTOLT HUMMERSMA

1597 REIJDT HOMMERSMA.

In deze artikelenserie zijn reeds meerdere Hummersma's uit Ezinge behandeld alsmede een Reit Hommersma te Oldekerk.

De huren van het kerkeland te Ezinge gingen in op „Sunt Ludger” (26 maart.) Uit het kerkeboek blijkt de wijze van verhuring en de hoogte van de huur. Voorts blijkt dat Reijdt Hommersma in 1597 geen huur betaalt en in 1601 een achterstallige huurschuld heeft. Enkele citaten uit het archief volgen hieronder:

„dyt ys dat kerke register tho Esinge.

Ick hinricus Coepes pastor toe Esinge en **harko hommersma** vnde heere rempts gesworen kerck voegeden der kercke toe Esinge bekennen ende betugen myt dessen tegenwordigen Certeren woe dat wy hebben verhuert ses yaer lanck tho Sunt Ludger angaende anno vier ende sestich dusse nabeschreven kerken landen ende daer by getekent wat ytlyck yarlykes tho huer geven sal.

harko hummersma heeft vier grasen landes van der kerken gelegen yn dee valghe myn een verrendeel end gyfft toe huere vyffte halleff gulden.
1564. **lukbe hummersma** heeft een halleff gras landes vander kerken de Swan genoempt ende gyfft toe huere een emder gulden.

1565. Ynt yar vns Heren dusent vyffhundert ende vyf ende sestych wp

Donderdage na der hylygen Dree Conge Dach so hebben **harko hummersma** ende heer rempts rekenschap gedaen yn de weeme.

Jnt Jaer vns heren dusent vyffhundert und LXV vp sinte nicoaes auent hebben **harko hummersma** vnd heer rempts Rekenschap gedaen vn die weme yn bywesen h. Jacob Everts vicarius tho Esinge.

Anno Lxv op donderdage nae gereonis et victoris martiorum hebben dusse nae beschreven hoer huere betaelt .....

harko hummersma, lubke hummersma .....

Lupke hummersma heft betaelt .....

Van **harcko hummersma** ontvangen .....

Lupke hummersma heeft een halff gras landes .....

Bartelt hummersma heeft ..... grasse landes vander kercken gekregen yn den .....

1572. **Bartelt hommersma** .....

..... van 32 brabans ..... wth doen..... duert

Allersma en **lupke hummersma**. Jck **lupke hummersma** bekenne mijt mijn ..... dat ijck hebben ontfangen .... ao -1572.

1570. **Lupke Hummersma** heft een halfgrass landts van de kercke de Swan geheten ende ghijgt tho huur een emdr gulden.

Idem in 1575.

Bartolt Hummersma heft mit Roleff Kuiper 3 grassen landts van de kercke, liggende in een besloten venne bij Johan Abbringe huys ende geven to huur ses emder gulden.

Bartolt Hummersma heft 4 grassen min 1 feandel gelegen in de valghe ghijft tho huur 4 daler.

1597. **Reijdt Hommersma** heft van die Vicarije 7 grassen landts ende gef to huur O.

1601. **Reijt Hummersma** is alle huur ten achteren."

In het jaar 1574 wordt weer een verrekening gehouden in „die weeme” (pastorie) in tegenwoordigheid van „Cornelys Everts pastoer to Saxum” (Saaksum), „Henricus Coepes pastoer in Esinghe” (Ezinge). „Douwe Tykmans pastoer toe Ferwert” (Feerwerd) en „de Erbare Duyrt Allersma als Collator”, **Lupke Hummersma** en Heere Rempts „vogeden van Esinge.”

Duyrt Alersma ondertekent met „Duiert Allersma”, doch Ds. Douwe Tykmans wil het naar de gewoonte van die tijd wat deftiger doen in het Latijn en ondertekent met „Dominicus Teckmannus”. (Archief Kerkvoogdij Ezinge nr. 1).

DIU HUMMERSMA was bediende in de lakenhal achter het stadhuis te Groningen. Hij pleegde fraude met een vals stempel ,waardoor vele kooplieden werden benadeeld. Hierom werd hij op 28 jan. 1624 door burgemeesters en raad uit de stad en de gebieden welke onder bestuur van de stad stonden, verbannen.

Voor de zon die dag onder was, moest hij zijn verdwenen en mocht niet weerom komen. Waarheen hij is vertrokken, is niet bekend. Hij was getrouwd met **MAYKE** en had een dochter. In het Crimineel protocol van de stad Groningen vinden wij het volgende vermeld:

„**Diu Hummersma** knaep op de Halle met **Maicke** gedepoort. vnde gebannen.

Mercurij den 28 Janua anno 1624.

Borgemesteren vnde Raedt gehoort de informatiën genomen op de mishandelingen van **Diu Hummersma** Knaep op de Halle, zijn vrou vnde dochter, vnde bevindende bij denselven mit een valsche stempel fraude gepleegt te zijn, tot nadiel van dese Stadt vnde verscheiden Coopluiden,

vnde marktluiden, sake van quade consequentsie vnde dewelke in een welgestelde republique niet ongestraft behoort gelaten worden, hebben de H.H. Borgemesteren vnde Raedt op alles gelettet, daerop in desen te letten staet, den voorschr. **Diu Hummersma**, hoewel groter straffe menteert hebbende, eerst van zijn voorschr. officie gedeporteert vnde beneffens zijn huisvrouw **Maycke** uth deze stadt vnde stads iurisdiction gebannen waeruth deselve voor der sonnen onderganck sich sal begeven vnde niet weder inkomen bij arbitrale straffe, ordonnerende de dochter voorschr. om zich met der woningen dadelijken van den Halle of te begeven." (Rechterlijk archief III ii 1).

ROMPT HUMERSMA koopt in 1559 land te Burum van Syerk Donya. In een der vorige artikelen is reeds een Rempt Hummersma (jaar 1563) uit Oldenhove gesproken. Is de Burumer Hummersma hiermede verwant of is hij dezelfde?

De rentmeestersrekeningen Rijksarchief Leeuwarden, XXII 1559-1560, blad 25 links vertellen het volgende:

„**Rompt Humersma** heeft consent op viiftehalve pondermaten lants, liggende tot Burum, gecocht van Syerk donye . . . . . belopende het consent gelt 5 gds 12 st 6 d”

Van deze rentmeestersrekeningen is een naamregister met een register van de namen van de states en sates in de handel.

Uitgave nr. 258 van de Friese Academie te Leeuwarden. Zie: R. S. Roar-da: „Nammen fan keapers en forkeapers út de rintmasters — rekkens 1518-1575” (Utjefte Fryske Akademy, Ljouwert 1965).

Kinderen van **Rompt Humersma**:

1. **ROMPT JELTS HOMMERSMA** (ook Eysma of Aeysma), overl. vóór 27 sept. 1620 (liet 5 minderjarige kinderen na). Woonde te Steenharst onder Augsbuurt, gem. Kollumerland en Nieuw Kruisland. Hij was getrouwd met **LUB BERENTS**, die eerder gehuwd was met **Ids Wybets Hayema**. Zij trouwde voor de derde maal op 13 maart 1630 met **Pieter Dirx** te Steenharst.
2. **REYNER JELTES EYSMA**. Hij is oom van de vijf minderjarige kinderen van Rompt en is voogd over hen, zodat ik aanneem dat Rompt en Reymer broers zijn.

Kinderen van **Rompt Jelts Hommersma** en **Lub Berents**:

1. **JELT REMPTS HOMMERSMA** (Eysma), geb. plm. 1606, leefde nog in 1653. Getrouwd met **JIPKE TIERX**. Zij woont op 2 juli 1671 „in 't Oost van den dorpe Collum” en is dan voor de derde keer weduwe. Haar eerste man was **Ids Wybet Hayema** en haar derde man was **Michiel Beerens**.

Kind: **REMPT JELTS HOMMERSMA** (Eysma), geb. plm. 1646 (is op 9-5-1653 weeskind en woont 2-7-1671 binnen Leeuwarden).

2. **TIEPCK**, geb. plm. 1608. Zij is 22 jaar op 13 maart 1630. Haar voogd is haar oom **Reiner Jelts Eysma**.

3. **RINSCK HOMMERSMA**. Er wordt vermeld dat haar broer **Jeldert Rompts** heet. Getrouwd met **JAN HOEK**, rechter te Burum. Woonden aldaar in 1618. Jan overl. vóór 13 juni 1620. Zij hadden land bij „Cusumar Clooster” te Oldekerk.

De overige kinderen zijn niet bij name bekend.

Na deze korte genealogie zullen enkelen hiervan beknopt worden besproken.

PIETER DIRX tot Steenharst getr. met **Lub Berends**, wed. van **Rempt Hommersma**. Stiefvader van de 5 minderjarige weeskinderen van **Rempt**

Hommersma. Voogd is Reiner Jeltes Eysma als Oom. (Recht. arch. Koll. P 7, folio 504). Inventaris op 13-3-1630 (Recht. arch. Koll. P 8). Huis 15½ fack, hovberch. Kind: Mary Pieters in haar 8e jaar (bij Lub Berents).

JELT REMPTS HOMMERSMA ,geb. 1606, overl. vóór 1653. Getr. met Jipke Tierx, wed. van Ids (Wybets) Hayema, zoon van Wybet Minnes en Baeffke Idses, hertrouwd met Michiel Beerens.

Moeder: Lub Berends, voor de 2e keer getrouwd met Pyter Dirx.

Kind: Rempt Jelts Hommersma, geb. plm. 1640.

Zuster: Tiepck, geb. plm. 1608, is 22 jaar op 13-3-1630. Inventaris stiefvader Pieter Dirx (Recht. A P 8).

Voogd: Reiner Jelts Eysma, Oom (P 7, folio 504).

Inventaris 1630. Doen rekening aan Wybet Idses Hyaema getr. met Remkien Jacobs, Jelt Rompts Hommersma en Jipke Tierx e.l. stiefvader en moeder (P 14, folio 90). 13-4-1648 en 22-6-1648.

Augsbuurt stemcohier nr. 10: Eigenaar Hillema Erven, Bruiker Rompt Jelts Hommersma.

JIPKE TIERX trouwde; 1e met Ids Wybets Hayema, 2e met Jelt Rempts Hommersma, 3e met Michiel Beerens. Kind: Rempt Jilts Hommersma.

2 juli 1671. Er heeft een scheiding plaats tussen Ipcke Tierx en Rompt Jelts EYSMA, wonende binnen Leeuwarden, die meerderjarig geworden is. Ypcke Tierx is dan weduwe van Michiel Beerens doch te voren te echte gehad hebbende Jilt Rempts EYSMA den requests vader. Zij woont in 't Oost van den dorpe Collum (Recht. Arch. VII, hypotheekboek, folio 123). Ook hier draagt dezelfde persoon weer de namen Hommersma en Eysma.

REMPT JILTS HOMMERSMA Junior, geb. plm. 1646.

Moeder: Ipcke Tierx. Op 9-5-1653 is hij weeskind. Curators zijn: Wyger Lourens en Pieter Heeres. Moeder Iepck Tierx trouwt dan voor de derde maal (met Michiel Beerens). Rempt zal van zijn 12 tot zijn 17e jaar 200 goudguldens jaarlijks ontvangen (Recht. arch. P 15, folio 162).

RINSCK HOMMERSMA was getrouwd met JAN HOEK, rechter te Burum.

13 juni 1620. Rinsck Hommersma, nagelaten wed. van Jan Hoek te Burum koopt 1½ pondemaat land beklemd onder 't huis pro parte drop staende, gelogen bij Burum, zowel in de hieminge en hovinge als in de fenne vóór 't huis, bij Jan Hoek en door de dood ontruimd, die . . . . . als ten Zuiden van Merke Meinema bij Cusumar Clooster (te Oldekerk) die 't van zijn moeder heeft geëerfd. (Recht. arch. Q 3, folio 110).

9 febr. 1618. Jan Hoek rechter te Burum en Rinsck Hommersma debet aan Reincke Sipkes en Rein Jansdr. te Colum 50 goudguldens betaald. (Hypotheekboek VI, folio 2).

Hypotheekboek VI, folio 281: Jan Hoek rechter te Burum en Rinsck Hommersma tegenw. huisvr. ten eenre en Rempt Eysma wonende te Steenharst onder Augsbuurt caverende voor Lub Berents tegenw. huisvrouw ten andere — wij samen en elx bizonder debet Pieter Harmens Clevering als man en voogd van Jedts Bauke Hayesdr. medevoormond met Tamme en Jeldert Rompts (Bauke Hayez) zijn huisvr. broeders en tot profijt van dezelve - 100 goudguldens bij Pieter, Tamme en Jeldert in . . . . . qualit. in beare gelde verstrekt. Gerogistreerd 10 jan. 1609. Geroyeerd ten verzoeke van Rompt Baukes 4 mei 1619.

Hyp.boek, folio 168: Rempt Jelts Aeysma en Lub Berents te Steenharst onder Augsbuurt debet.

Idem folio 188: Rempt Eysma en Lub Berents debet. Betaald op 4 maart 1616.

Idem V 3: 28-12-1616 tot 1-5-1624 betaald door Pieter Dirx en Lub Berents.

P 4, folio 1 noemt nog **Rompt Tierx** en **Anna Metskedr.** te Steenharst.

TIERT HOMMERSMA, curator over Reyner en Brechtie Rochus in moeders goederen is reeds besproken in Gruoninga juli-augustus 1964 blz. 54. Hieraan kan nog worden toegevoegd dat de medecurator was **Cornelis**

Jans van Loppersum op 3 maart 1638.

In de voorgaande artikelen is onder nr. 26 („Gruoninga” sept.-okt. 1964) behandeld **Jan Fransen Homersma** en zijn vrouw **Barber Tyes**. Onder nr. 32 is zijn zuster **Antje Fransen** besproken.

Weesboek P 7, folio 304 vermeldt: „**Jan Fransen** en **Barber Tyes** mijn echte wijf debent **Tiebbe Tierx** en **Antje Fransen** mijn zuster en zwager.” Jaar 1671. Hiermede is dan tevens de naam van de man van Antje Fransen bekend.

Folio 297 spreekt van een procedure voor het Hof van Friesland tussen mejuffrouw Clare van Wytsma en **Jan Fransen** die veel schade van de bisschop geleden heeft (1670-1674). Jan zal vóór febr. 1676 aan zijn broer **Hendrik Fransen** afkoop van huis enz. overdragen. Hendrik wordt door juffrouw Wytsma als meijer aanvaard en stelt zich borg voor Jan om 500 goudgulden achterstallige huur te betalen.

Is laatste genoemde Jan Fransen dezelfde als de eerstgenoemde Jan Fransen Hommersma?

In het rampjaar 1672 was het land reddeloos, volk redeloos en de regering radeloos. In Friesland en de stad Groningen was men niet radeloos, doch vastberaden. Op de Suameerder heide werden op zaterdag 16 juli 1672 de troepen van de Vorst-Bisschop van Munster door de Friese generaal Hans Willem Baron van Aylva terug geslagen. Groningen besloot zich tot het uiterste te verdedigen en hield stand. Speciaal Kollum en Munnekezijl hebben verschrikkelijke dagen meegemaakt. In Munnekezijl werden 70 à 80 mensen van de ongeveer 250 inwoners gedood, nadat de Munsterse terreur eerst in Noord-Drente en Westerkwartier op beestachtige wijze had gewoed. Verder zijn de Munsteren niet gekomen. Munnekezijl werd geheel geplunderd.

De praktijken van de bisschop waren als volgt: Het dorp werd omsingeld. De mannen, die zich verweerden, werden zonder meer neergeschoten. De meisjes en vrouwen die nog jong waren, werden zonder uitzondering verkracht. De wagens werden uit de schuren gehaald, het meubilair, goud en zilver opgeladen en naar Nienoord bij Leek gebracht, waar het hoofdkwartier was om dan via Drente naar Munsterland te worden vervoerd.

Bij Aduarderzijl werden de Munstersen ook teruggedreven. Plaatsen als Visvliet, Grijpskerk, Midwolde, Niebert en Zuid- werden afgestroopt. Op zondag 28 aug. 1672 vertrok de bisschop en droop af met zijn soldaten. Groningen viert ook elk jaar feest op de acht en twintigste. Ook het geplunderde Westerkwartier en het uitgemoorde Munnekezijl zouden dit moeten doen.

HET VOOR- EN NAGESLACHT' VAN ADRIAAN GEERTS WILDERVACK

door A: Pathuis (II)

VIII C.

WILDERVANCK

Gezin van Mr. Adriaan Wildervanck en Hillegonda Laman.

1. **Everhard Wildervanck**, gedoopt te Groningen 6 September 1721. Student jur te Groningen 27 Januari 1738 „gratis in honorem patris se-

natoris. Generaliteitsmonstercommissaris 1741. Woonde in de Oosterstraat. Ongehuwd overleden kort voor 29 December 1770.

2. **Mr. Paulus Wildervanck**, geboren 18 November, Vischmarkt, en gedoopt te Groningen 19 November 1723. Student te Groningen 10 September 1739 „gratis in honorem patris senatoris urbani.” Promotie aldaar 24 Juni 1744 op een proefschrift, getiteld „De Postulando”. Secretaris van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1757-1769. Secretaris van het College van Curatoren der academie 25 November 1746—11 Februari 1770. Kerkvoogd te Veendam. Overleden te Groningen, Schoolstraat, tussen 11 en 24 Februari 1770. Gehuwd te Groningen 5 Mei 1748 met **Brechtina Cornelia Tjassens**, dochter van Cornelis, burgemeester van Groningen, lid van den Raad van State, en Hermanna Wolthers, geboren te Groningen, bij de Akerk, 19 September 1731, en gedoopt aldaar 21 September 1731. Overleden te Groningen, Martinikerkhof, en begraven te Groningen 4 September 1807.
4 kinderen IX D.
3. **Elizabeth Wildervanck**, geboren en gedoopt te Groningen 28 December 1725; geboren in de Schoolstraat, destijds „Achter de Muur” geheeten. Overleden kort voor 11 Februari 1756. (volgens M. Sibinga: 1 Maart 1755), Gehuwd te Gron. 18 Juni 1752 met **Mr. Hindrik Rudolph Hoeth**, zoon van Albert Willem, raadsheer, en Hester Catharina Wurmeus, geboren te Groningen, Oude Boteringestraat, en gedoopt aldaar 5 December 1720. Student te Groningen 1737. Weduwnaar van Eelberdina Matthiae, dochter van Pieter, kapitein en commandant van Lieroord, en Eelderdina Waldriks, met wie hij 5 December 1745 te Groningen was gehuwd.
4. **Harmanna Maria Wildervanck**, geboren 4 Juli 1727 en gedoopt aldaar 7 Juli 1727. Overleden te Groningen, Martinikerkhof, „aan een zwaar en onverwacht toeval van beroerte 's avonds om half 6, den 7 September 1790. Gehuwd te Groningen 5 Juli 1744 (blijkens een bruiloftsgedicht, Museum van Oudheden portefeuille 50, no. 11; het huwelijk staat niet in het trouwboek) met **Mr. Frederik Sibinga**, zoon van Ds. Heijo en Johanna Sylman, geboren 6 Augustus 1718 en gedoopt te Eexta 7 Augustus 1718. Student te Groningen, genealoog, auteur van het handschrift-Sibinga, boekhouder Martinikerk 1777. Rentmeester der stad Groningen 1783. Ouderling der gereformeerde gemeente aldaar. Overleden te Groningen 10 Februari 1794, 's morgens om 7 uur na een borstziekte van 11 dagen. (Zie verzameling familiepapieren Rijksarchief Groningen no. 140.)
kinderen §
5. **Catharina Wildervanck**, geboren 21 en gedoopt te Groningen 22 Januari 1730. Schreef een gedicht onder den naam C. E. G. Wildervanck. Vertrok met attestatie van Veendam naar Groningen 27 Augustus 1776. Overleden te Steenwijk 18 Januari 1798, na 8 jaren bedlegerig te zijn geweest. De rouwbrief ligt in het hs. Sibinga. Gehuwd te Veendam 28 April 1754 met **Mr. Nicolaas Emmen**, zoon van Lambert Hendrik, burgemeester van Groningen, en Wibbina van Buttinga, geboren te Groningen, Oude oteringestraat, 1 October 1725 en gedoopt aldaar 2 October 1725. Busheer der stad Groningen. Giltrechtsheer-advocaat. Overleden te Maastricht en aldaar begraven in de kerk „met 6 coetsen” 13 Nov. 1783.
Kinderen §

IX A. Gezin van Adriaan Wildervanck en Lutgerdina van der Tuuk.

1. **Agneta Bouwina Wildervanck**, geboren omstreeks 1763. Lidmaat der gereformeerde gemeente te Scheemda, door overschrijving van Farm-

sum, 6 September 1781; daarna lidmaat te Eexta 1793. Overleden te Eexta als „renteniersche” 27 November 1816. Gehuwd te Eexta 21 Mei 1793 met **Otto Alberts Bouman**, zoon van Albert Tonnis en Aaltjen Ottés, geboren te Eexta 11 Juni en gedoopt aldaar 19 Juni 1768. Landgebruiker. Overleden te Eexta 28 September 1809.

kinderen §

2. **Jan Coenraad Windervanck**, gedoopt te Scheemda 11 November 1764. Medicus te Loppersum. Overleden te Groningen 31 Mei 1829 ten huize van Jan Bruins, kastelein buiten der A-poort. Gehuwd 1e 1790/1793 Martha Frima; zij testeren te Eexta 21 Mei 1793. 2e te Loppersum 27 Juni 1802 met **Grietje Ariens Kappers**, dochter van Arien Jans en Aefke Cornellis, geboren te Huizinge 1786. Na het overlijden van haar man koopvrouw te Loppersum. Overleden aldaar 18 April 1855.

5 kinderen X A

IX B. Gezin van Mr. Adriaan Wildervanck en Anna Siberdina Wichers.

1. **Wibbina Wildervanck**, geboren te Groningen, Oosterstraat, 8 Mei 1761, en gedoopt aldaar 20 Mei 1761, nadat de ouders in allerijl op dien dag waren gehuwd na 3 afkondigingen op één dag. Overleden te Zweeloo ten huize van haar zoon Pieter Lucas Bruns, 4 September 1828. Gehuwd te Nieuwschans — tegen den wil van haar ouders — 9 Juni 1783 met **Hillemus Bruins**, zoon van Mindelt Jacobs en Saske Andries Ebbens, geboren 25 October 1758 en gedoopt te Nieuwe Schans 29 October 1758. Student phil. te Groningen 7 October 1776 „Castello-novo, Westerooidus.” Klerk bij den drost der beide Oldambten. Overl. te Vriezenveen 18 Maart 1840. Het eerste kind, dat 2 September 1785 uit dit huwelijk werd geboren, kreeg de namen der beide ouders: Hillemus Wibbinus, het volgende kind kreeg den naam: Adriaan Wildervanck (1786). Waarschijnlijk heeft verzoening plaats gevonden. Hillemus Bruins wordt sedertdien niet meer „c.ercq” doch „advocaat” genoemd, tenslotte zelfs „Dr. H. Bruins”, 3 Maart 1788 bij de begrafenis van een zijner kinderen. Het echtpaar woonde in 1803 te Wildervanck, in 1815 te Oude-Pekela, waar H. Bruins in 1830 nog voorkomt als weduwnaar. Crayonportretten van het echtpaar en de kinderen in het bezit van den heer B. H. Lich te Selligen. Bruins was te Oude-Pekela advocaat en woonde in gilde no. 6; huis 781.

kinderen §

2. **Clara Alting Windervanck**, geboren te Zuidbroek 22 October 1762 en aldaar gedoopt 24 October 1762. Genoemd naar Clara Alting, de moeder van haar grootvader Lucas Wichers. Begraven te Zuidbroek 9 Juli 1770. Opbrengst der collecte 10 gulden, 3 stuiver en 5 duiten.
3. **Pieter de Carpentier Wildervanck**, geboren 2 October 1764 en gedoopt 7 October 1764. Begraven aldaar op het koor der kerk 9 November 1764, gelijktijdig met Mr. Ernst Georg Wildervanck.
4. **Pieter de Carpentier Wildervanck**, geboren 4 October 1765 en gedoopt te Zuidbroek 6 October 1765. Student te Groningen 5 October 1782. Advocaat. Eigenaar. Woonde te Groningen aan het Kattendiep, R 46, en overleed aldaar ongehuwd 11 December 1819, **niet** getrouwd met **Elisabeth Bouwman**, arbeidster, overleden te Leer. Zij trouwt voor 1836 Marten Anskes van der Werff, te Weenen, particulier.
5. **Anna Siberdina Wildervanck**, geboren 6 Augustus 1767 en gedoopt te Zuidbroek 9 Augustus 1767. Aldaar begraven 29 October 1767. Gecollecteerd werd 7 gulden 4 stuiver en 3 duiten.
6. **Anna Siberdina Wildervanck**, geboren te Zuidbroek 26 December 1768 en aldaar gedoopt 1 Januari 1769. Begraven te Zuidbroek 5 December 1794.

7. **Lucas Wichers Wildervanck**, geboren 3 October 1772 en gedoopt te Zuidbroek 4 October 1772. Student te Groningen 2 Mei 1793. Promotie aldaar 20 Juni 1800 op een proefschrift, getiteld: „Quaestiones quaedam selectae.” Woonde in 1805 te Slochteren. Maire in Zuidbroek 13 September 1811. Notaris aldaar. Plaatsvervangend lid der Provinciale Staten. Overleden te Zuidbroek 25 Januari 1835. Gehuwd te Zuidbroek 25 October 1805 met **Geertruida Wibbes Fockens**, dochter van Wubbo Cornelis, kerkvoogd en zijvest, en Wijpcke Tjapkes, geboren te Nieuwolda 7 Augustus 1786 en aldaar gedoopt 13 Augustus 1786. Overleden te Zuidbroek 21 Juni 1827. 3 kinderen X C.
(wordt vervolgd)

* * *
HET GESLACHT FRIK (II)

door P. J. Ritsema

Rechterlijke Archieven XLIII d. d.d. 3-11-1768:

Inventarisatie van de goederen van Egbert Everts en wijlen Aagtje Tijmens.

een huis te Zoutkamp getaxeerd op f 1000,—

een vissnik getaxeerd op f 500,—

aan contanten f 367,— ,aan uitgeleend geld f 1040,— 6 zilveren lepels geschat op f 14,—. De totale profijtelijke staat bedroeg f 3213 gulden en 2 stuivers.

Gehuwd Ite huwelijkscontract Ulrum XLIII c. 2 d.d. 15-7-1769:

GRIETJE ROELOFS, dochter van Roelof Roelfs en Ebeltje Tonnis ,waarbij o.m. als huwelijksgetuigen optraden haar ouders en haar zuster Jantje Rolefs gehuwd met Ds. I. Spiets van Zuurdijk. (zie ook O. G. I bl. 193 onder 4).

Op 30-5-1783 verkoopt de weduwe Grietje Roelfs en haar steifzoon Evert Egberts aan haar stiefdochter Aafke Egberts, gehuwd met Pauwel Beeuwes (Spanjer), de ouderlijke behuizing te Zoutkamp voor f 820,—. Schrijver dezes bracht in dit huis zijn jeugdijaren door en nadat het huis ongeveer 175 jaren in de familie was geweest, ging het weer over in handen van de familie Frik (zoon van no. 151).

Rechtdag Ulrum d.d. 317-1767.

Lieuwe IJpes, IJwe Jacobs, Egbert Everts en Claas Pieters tegen Jan Jans Smit in de Zoltkamp tot verrekening van de op 15-4- verkochte vis. (Smit was viskoper aldaar).

Rechtdag Ulrum 3-1-1772,

Egbert Everts tegen Jurjen Pieters op Zoutkamp tot het betalen binnen 21 dagen van de halvescheid van f 3-6 stuivers wegens schade door het overboord zeilen van de bezaansmast voorleden herfst bij het eiland Ter Schelling op de oostertuin, als na zeeregt.”

12. **FRIK EVERTS**, geb. Houwerzijl ged. Niekerk 19-2-1717
 13. **REINJE EVERTS**, geb. Houwerzijl ged. Niekerk 2-2-1722
 14. **FRIK EVERTS**, geb. Houwerzijl ged. Niekerk 14-10-1725, overleden te Ulrum vóór 20-2-1757, gehuwd met:
LUDEWIE Pieters **BOIJCKEMA**, ged. Vierhuizen 17-10-1734 als dochter van Pieter Rijkkes en Aalje Egberts, kleindochter van Rijkpe Jans en Grietje Pieters en van Egbert Willems en Ludewe Jacobs. (zie verder de genealogie Beukema). Ludewe Pieters huwde ten Ite Vierhuizen 31-7-1763 met **Jan Jurjens Dijk**, zaakwaarnemer aldaar, en na diens overlijden ten IIIe met **Scholte Obes**; huw. contract XLIII c. 4 d.d. 14-6-1783.

Zij overleed vóór 8-5-1797 op welke datum wegens het overlijden van **Jan Jans Bol** Dr. **Gerko Wiardi** te Ulrum benoemd werd tot voogd over de afwezige pupil van wijlen **Frik Everts** en wijlen **Ludewe Pieters**. Op 2-2-1798 verzochten **Aalje Jans Dijk**, gehuwd met de potschipper **Jan Harms Vink** en **Jurjen Jans Dijk**, houtkoper te Winsum (Gr.), gehuwd met **Grietje Kornelis**, Scholte Obes om opening van zaken te doen als houder van de erfenis van wijlen hun moeder **Ludewe Pieters**.

IIIe geslacht.

kinderen van 4.

15. ROELF EIJSSE's, ged. Vierhuizen	3-5-1711
16. EVERT EIJSSE's, ged. Vierhuizen gehuwd met: IDA JANS, weduwe Cornelis Cornelisz.	29-6-1714
17. HENDRICKJEN EIJSSE's, ged. Vierhuizen	7-6-1716
18. FRICK EIJSSE's, ged. Vierhuizen	13-8-1719

IIIe geslacht.

kinderen van 7.

19. JURJEN PIETERS, geboren op „Menneweer” ged. Vierhuizen 25-12-1728, zeevisser, later kofschipper te Zoutkamp gehuwd ongeveer 1761 met:
MEISKE Jacobs BEUKEMA, ged. Vierhuizen 22-8-1740, overl. Zoutkamp 10-2-1827, dochter van Jacob Rijpkens Beukema, landbouwer te Vierhuizen en Trientje Jacobs „wonende op „Klein Midhuizen” aldaar.

Rechterlijke Archieven XLIII a. I. Rechtdag Ulrum d.d. 8-7-1761. Meiske Jacobs „oud 21 jaren, verzoekt zelf haar zaken te mogen regelen. Lubbert Jacobs, voormond en Pieter Reijnders, vreemde voogd hebben geen bezwaar doch de vader verschijnt niet op de zitting. De wedman Jacob Lieuwes verklaart dat de vader gezegd heeft dat de zaak buiten hem om is begonnen en dat ze dus ook buiten hem om diende te eindigen.” Jurjen Pieters, ofschoon van boerenafkomst, oefende te Zoutkamp he beroep van zeevisser uit. Op 25-5-1770 moest de Richter te Ulrum zich bemoeien met een twist tussen hem en zijn knecht **Geert Feijes**, welke zaak in der minne geschikt werd. Op 3-1-1772 moest de Richter zich weer met hem bemoeien inzake de schade toegebracht aan het schip van zijn neef **Egbert Everts**. (zie aldaar). Of deze moeilijkheden dan wel grotere verdienste hem naar iets anders deden omzien, valt niet na te gaan doch op 3-12-1773 ruilt hij met **Willem Juurts** zijn bunsnik voor een kofschip met de bepaling dat hij nog 680 Carolus guldens zal bijbetalen. Blijkbaar leverde de verdere afbetaling echter enige moeilijkheden op, althans op 17-1-1777 leende hij f 450,— op 4 % rente van Menne Rijpkens (Beukema's) weduwe. Op 19-10-1781 daagde zij hem echter reeds weer voor de Richter omdat het geld nog niet was terugbetaald. Mogelijk bracht het volgende jaar enige financiële verlichting want dan zien wij dat **Martje Jans** vernoemd, de tweede vrouw van Jacob Rijpkens (Beukema), en de kinderen uit zijn eerste huwelijk waaronder Meiske Jacobs x Jurrijn Pieters, de ouderlijke boerderij te Vierhuizen verkopen aan hun mede-erfgenaar (broeder) **Rijpke Jacobs** x **Eijlke Jans** voor f 9000,—. Tenslotte zien wij op 9-3-1783 **Meis-**

ke Jacobs, caverende voor haar afwezige man **Jurjen Pieters**, hun huis te Zoutkamp verkopen aan **Jan Harms** voor 200 Car. gl. waarna zij uit het Rechterlijk nieuws verdwijnen.

Jurjen Pieters blijkt op 2-5-1786 nog in leven te zijn gezien het feit dat dan te Zoutkamp een huis verkocht wordt zwetende ten noorden aan Jurjen Pieters.

20. **MARTIEN PIETERS** ,ged. Vierhuizen 14-4-1732 op Paasmaandag door Ds Hendrikus Eckens, van Groningen.
Ongehuwd begraven te Vierhuizen op 23-7-1808.

IVe geslacht.

kinderen van 9.

21. **JAN WILLEMS**, geb. Houwerzijl ged. Niekerk 14-3-1732
22. **EGBERT WILLEMS** ,ged. Vierhuizen 11-7-1734, overleden te Zoutkamp in 1787, gehuwd Ie **MARTJE GERRITS**, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 13-12-1740, dochter van Gerrit Jolkes en Anje Jans, Gehuwd Iie **JANS HENDRIKS**.

Rechterlijke Archieven XLIII d. d.d. 2-1-1788.

Inventarisatie van de goederen van Martien Gerrits en wijlen Egbert Willems.

Een huis te Zoutkamp geschat op f 475,— en een halve vis-snik op f 650,—. De profijtelijke staat bedroeg f 2228-5 en de schadelijke staat f 884-11-5 zodat er f 1343-13-3 over was voor de erfgenamen.

Blijkbaar heeft men dus de boedel niet direct na zijn overlijden verdeeld, mede gezien het onderstaande.

Rechtstag Ulrum 7-4-1788 R.A. XLIII. b. 2

Jan Pieters voor zich zelf en Hendrik Camping als kinderen en erfgenamen van wijlen Pieter Martens tegen Jans Hendriks als houder van de boedel van wijlen haar eerste man Egbert Willems op de Zoutkamp tot betaling op 24-12-1788 van 250 Car. gl. capitaal met rente volgens obligatie."

23. **JANNEKE WILLEMS** ,geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 25-11-1736 gehuwd te Leens 18-8-1765 met **JAN PIETERS**, van Leens.
24. **GEESKE WILLEMS** ,geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 20-5-1740.

IVe geslacht.

kinderen van 11 uit Ie huwelijk.

25. **AAFKE Egberts FRIK**, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 24-8-1739, overl. Zoutkamp 24-8-1812, gehuwd met:
PAUL Beeuwes SPANJER, geb. Zoutkamp ged. Zuurdijk 28-7-1737, overl. Zoutkamp 10-10-1795, buitenvaarder, zoon van Beeuwe Pauls en Corneliske Melles. (zie voor het geslacht Spanjer „Gruoninga” jan. 1959).
niet op dezelfde datum gedoopte tweeling met:
26. **AALTJE Egberts FRIK**, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 2-9-1738, overl. Warfhuizen 7-11-1818, gehuwd met:
DERK Jans RONDA, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 27-7-1746, overl. Warfhuizen 25-3-1814, dagloner aldaar, zoon van Jan Alberts en Swaanje Rengers.
27. **WILLEM Egberts FRIK**, geb. Zoutkamp gedoopt Vierhuizen 27-10-1743, overl. Zoutkamp, 28-1-1830, zeevisser, gehuwd met:
AALTJE Heres VISSER, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 21-8-1745 overl. Zoutkamp 5-6-1795, dochter van Here Broers en Nieske Jans, kleindochter van Broer Heres en Aaltien Lubberts.

Dit echtpaar behoorde tot de meest kapitaalkrachtige vissers van hun tijd. In het tijdvak tussen 3-1-1772 en 11-1-1788 leenden zij in totaal een bedrag van f 7555,— uit aan vissersdorpsgenoten maar ook aan boeren uit Vierhuizen en Niekerk, waaronder bedragen tot f 1800,—. Met de terugvordering hebben zij blijkbaar weinig moeite gehad. Alleen één lening groot f 650,— d.d. 11-1-1788 aan Karsien Jans (Mellema) en Geertruid Joosten ehelieden, moest op 14-0-1792 via de Richter worden ingevorderd.

Tenslotte kopen zij nog op 30-1-1787 een huis met bakkerij staande te Vierhuizen van Lue Jacobs en Aaltje Gerrits voor f 650,—. Blijkbaar was dit een zaak van geldbelegging want Frik bleef het beroep van zeevisser tot op tamelijk hoge leeftijd uitoefenen, hetgeen blijkt uit het feit dat hij op 21-5-1802 met Marten Roelfs zekere Jacob Waalkes (Balk) voor de rechter daagt „teneinde te bewijzen als hij ten aanhore van meerdere getuigen op de Oesterkaay in de maand Februari 1802 neeft uitgesproken zeggende dat klagers schelms en boeven waren omdat zij in de zomer van 1800 hem het loodsgeld van een uit zee opkomend schip hadden ontstolen, hetwelk Waalkes naar de Eems had moeten loodsen, zijnde woorden die iemand aan zijn eer gaan.” De zaak werd in der minne geschikt en Waalkes verklaarde de woorden in drift te hebben gesproken.

Ook voor **Aaltje Heres** had het leven haar moeilijkheden. Op 6-10-1769 moest zij zich voor de Richter verantwoorden voor het feit dat zij zou hebben gezegd dat van haar man geld en zilveren gespen zouden zijn ontvreemd en dat zij klager — **Jan Rommers** — daarvan verdacht. Zij ontkende en daarmee was de zaak uit.

Een huwelijkscontract tussen **Willem Egberts** en **Aaltje Heres** is niet gevonden, maar op 19-1-1771 maakten zij een testament op langstlevende met de bepaling dat aan de Gereformeerde armen te Vierhuizen twee zilveren ducaten zal worden gegeven.”

28. **TIJMEN EGBERTS**, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen 27-7-1746

29. **EVERT EGBERTS**, geb. en ged. Vierhuizen 28-10-1748, overl. te Zoutkamp 20-5-1809, gehuwd Ie met:

ROOSKE EGBERTS, ged. Ulrum, 17-12-1752, overl. Zoutkamp 1-6-1782 ,dochter van Egbert Jans en IJdjen Jans, cremers te Zoutkamp wier nakomelingen de naam **Buis** aannamen. (zie „Gruonin-ga” okt. 1961).

Rechterlijk Archief XLIII d. d.d. 9-12-1783

Inventarisatie van de goederen van Evert Egberts en wijlen Rooske Egberts. Een huis te Zoutkamp geschat op f 500,—; een obligatie ten laste van Paul Beeuwes Spanjer) groot f 271-8-3; ten laste van Eijse Arends idem f 335,—; bezit aan contante penningen f 300, waartegenover stond schulden aan Willem Egberts groot f 200,—; aan Arent Eijsses f 150,— aan Pieter Lubberts voor spek f 21-8; knechts loon f 144,— en het loon van de meid f 20,—.

Voor de erfgenamen was er f 3381-10-2 te verdelen.

gehuwd Iie Vierhuizen (kerk) 25-12-1783 huwelijkscontract XLIII c. 4 d.d. 9.12.1783) met:

SAARTJE Geerts KUNST, ged. Sappemeer 1-1-1758, overl. te Zoutkamp 1-12-1809, dochter van Geert Jacobs en Geessijn Roelfs:

Rechterlijke Archieven XLIII b. 1 d.d. 15-7-1769:

Evert Egberts, de zoon van Egbert Everts en wijlen Aagtje Tijmens, sijnde gedoopt 28-10-1748, verzoekt zelf zaken te mogen regelen. Geass. met zijn vader, broer Willem Egberts en zwager Pauwel Beeuwes.

XLIII c. 2 d.d. 7-1-1775. Zij lenen f 500,— van Willem Egberts en Aaltje Heres.

XLIII c. 2. d.d. 12-10-1775. Willem Egberts verkoopt zijn snik aan Geer Feijes voor 291 Carolus guldens.

(wordt vervolgd)

FAMILIEBOEK ELEMA

Met bijzonder veel genoegen annunceren wij de verschijning van het „Familieboek Elema”. Drieënveertig jaar nadat de schrijver, F. R. Elema, zijn Genealogie Elema, deel I, had uitgegeven verschijnt thans de tweede, doch geheel nieuw opgezette druk. In zijn voorwoord geeft de schrijver reeds aan, waarom het in de eerste druk gebezigde systeem is verlaten. Dat inderdaad van een alfabetische vermelding is afgezien, maakt het werk beduidend overzichtelijker: de onderlinge samenhang blijkt terstond en dat is het voornaamste doel van de genealogie. Waaronder echter de index is opgedeeld in vier sectoren, is niet duidelijk en evenmin gemakkelijk.

Slechts zeer weinig geslachten in deze provincie kunnen hun stamboom opvoeren tot in de 15e eeuw, al dient men bij de Elema's wel te bedenken, dat de eigenlijke familie van die naam reeds lang is uitgestorven en de naam slechts bleef bestaan, doordat zij steeds langs vrouwelijke lijn vererfde. De schrijver heeft zich veel moeite getroost, de uitwerking van de eerste generaties niet te beperkt te zetten. Voor de genealoog valt het te betreuren, dat niet is gestreefd naar een volledige (voor zover althans volledigheid bereikbaar is) parenteel tot circa 1700. Een beperking van de verdere uitwerking tot de naamdragers Elema na 1700 is daarbij volkomen acceptabel. Zou inderdaad een dergelijke parenteel zijn samengesteld, dan was een uniek stuk genealogie van 17e eeuwse „Ommelander geslachten” tot stand gekomen.

Uiteraard kost het samenstellen van een parenteel zeer veel tijd en moet zij steunen op zeer uitgebreid archiefonderzoek. Echter, ook de gedrukte bronnen kunnen met succes geraadpleegd worden. Te denken valt bv. aan: De uitwerking in vrouwelijke lijnen is echter niet consequent volgehouden.

Als voorbeeld zouden wij willen noemen de uitwerking van het nageslacht van Reneko Itens: alleen de dochter Enneke (oo Focko Ewens) is vermeld. Reeds de oude familiekroniek Elema vermeldt de zoons Itens. Van Havick Louwens worden vier kinderen opgegeven; de zoon Popko was reeds in 1617 mondig. Blijkens RA XX ax, 11 september 1620, waren er echter zes kinderen, die niet met name worden genoemd. (p. 28).

Het onderzoek is op bepaalde punten helaas onvolledig gebleven.

Van Frouwke Louwsen bv. (p. 29) is bekend dat zij zeer kort voor 7 november 1626 overleed; haar erfgenaam en de weduwe van Popke Abels, Bawe te Wirdum, wordt dan verboden haar lijk in de kerk van Wirdum bij te zetten (HJK 857 ,p. 315). Een zeer diepgaand onderzoek had tot een dergelijke completering van het vermelde kunnen leiden.

Het vermelden van voorouders van aangehuwde familieleden is zeker voor de genealoog zeer verhelderend of informatief. Waaronder bv. de ouders van Louwe Havicksz niet genoemd (t.w. Havick Lowens en Teteke, wonende te Enselens 1506 (Arch. Klooster Ter Apel reg. 134)?

Ook het nageslacht van Louwe Havicks had mogelijk uitvoeriger kunnen

worden aangegeven; zo zijn van Tete Louwens en Popko tho Merum (p. 30) als kinderen bekend: Sicco, Popco en Tete. De traditionele voornamen Popco en Tete vererven ook hier.

Wibbe Louwens (p. 30) had uit haar eerste huwelijk met Jurrien Herens een zoon Louwe Herens, gehuwd met Anna. Uit dit huwelijk werden geboren Popko, Jurjen en Frouke Herens; laatstgenoemde huwde met Lubbert Broeils, die daarmee de boerdrij op de Muden betrok. Wibbe Louwens en haar tweede man Hoycko Evers zijn nog in leven 31 juli 1615 (RA XX ax) en lieten geen kinderen na.

De op p. 24 vermelde Abel Elema, overl. Stedum Pinksteren 1613, was de vrouw, later weduwe van Evert Willims aldaar (HJK 840, 20 juni 1603) en niet haar zuster Bywke.

Het hierboven vermelde moet niet gezien worden als een overmaat aan critiek, doch in het licht van schrijvers wens, waar nodig aanvullingen en verbeteringen te ontvangen. Preferabel is uiteraard, dat deze worden voorkomen. Kennisneming van alle in aanmerking komende bronnen is voor elk genealogisch onderzoek gewenst. Het meerdere malen ontmoeten van dezelfde naam in verschillende bronnen voorkomt, dat fouten worden gemaakt als op 271, waar zekere Hemmo Elema wordt genoemd. De juiste lezing der naam geeft echter Clama, een Westerkwarties geslacht.

Voorzichtigheid is ook geboden bij de extrapolatie van geboortedata: zo wordt aangegeven dat Aylcko Elama, pastoor te Zandweer († 1497) omstreeks 1470 werd geboren (p. 15) Hij komt echter reeds in 1481 als pastoor hier voor en had bezittingen in Uithuizen. Hij zal zeker niet later dan 1455 zijn geboren. Wellicht was hij zelfs geen zoon van Popco, maar een broer. De Fameliëkroniek geeft in elk geval het verband niet aan, zodat filiaties slechts op gissingen berusten.

Ondanks kleine tekortkomingen is het thans geboden werk echter een welkome bijdrage tot de kennis van de genealogie der Groninger families. Met het resultaat kan men de samensteller en zijn medewerkster, Mej. P. J. C. Elema, van harte complimenteren.

Zo wij nog enige wensen zouden hebben, dan betreffen deze vooral de tabellen, die helaas in vergelijking met de vorige uitgave niet zijn opgenomen. Een samenvattend overzicht in tabelvorm van althans de hoofdlijnen tot ca. 1700 zou zeer welkom zijn.

O. D. J. R.

GENEALOGIE VAN DE FAMILIE HOENDERKEN.

door A. Harms

Bij het samenstellen van mijn kwartierstaat (zie Groninga nov./dec. 64) bleek dat de families Hoenderken en Kluiving(h) door huwelijk diverse malen aan elkaar verwant zijn. Tot op heden zet zich deze traditie nog voort. In beide familie's komen de zelfde voornamen voor.

Van ouds mag de huidige gemeente Anlo als de bekermat van deze Familie worden gerekend. In 1381 tot 1384 was Henric Hoenrekinghe tot Anderen Leenman van het Sticht (zie Oorkondenboek Groningen en Drenthe nr. 699). Leden van de Etstoel van Drenthe waren in 1479 voor Oostermoer Jan en van 1531 tot 1534 voor Rolde Frerick Hoenerkinghe. In 1648 wordt Roelof Hinderken als kerkvoogd te Zuidlaren genoemd. Van al deze namen is niemand rechtstreeks in verband te brengen met diegene waarmee dit overzicht aanvangt n.l.:

1. **Albert of Albertus Hunderken** van Annen, gehuwd 12-11-1699 te Noordlaren, met Arentien Hoitinghe, geb. 13-11-1681 te Noordlaren, d. v. Roelof Ottens van Elp en Jeye Roelofs (wed. van Arend Hoi-

tinghe), die hun dochter waarschijnlijk naar deze eerste man van haar moeder vernoemden. In 1712 was Albertus Hunderken volmacht van de Ned. Herv. Kerk van Noordlaren, zijn naam komt op de klok in de toren voor.

Kind van 1. 2e geslacht:

2. **Jannes of Johannes**, geb. 20-2-1701 te Noordlaren; overleden 21-2-1763 te Noordlaren, 1e Huwelijk op 25-5-1721 te Noordlaren met Johanna Pouwels, vermoedelijk een dochter van Willem Pouwels en Jantyn Abbringhe.

2e Huwelijk op 20-3-1740 te Gieten met Hendrica Buitingh, d. v. Otto en Frederikien Meijeringh.

Kinderen van 2 uit het 1e huw. 3e geslacht:

3. **Arendina**, geb. 3-5-1722 te Noordlaren, gehuwd 27-4-1761 te Noordlaren met Frerik Hammink, z. v. Tale en Avien Abbringhe.
4. **Jantyn**, geb. 29-8-1723 te Noordlaren; 1e huwelijk op 7-7-1751 te Noordlaren met Ds. Hidde Woelesius, Predikant te Engelbert en Middestum; 2e huwelijk op 25-11-1795 te Noordlaren met Ds. Conraad Grootholtman, z. v. Ds. Conraad Henric Emanuel en (Sophia Harders). Haar tweede echtgenoot was weduwnaar van Roelina Woesius, een dochter uit haar eerste huwelijk.

Kinderen uit het 2e huwelijk van 2.

5. **Albertyna**, geb. 18-12-1740 te Noordlaren; gehuwd op 28-11-1769 te Noordlaren met Harmen Tammink, z. v. Jan Roelofzn. Tammink en Grietje Harmd. Hemsing van Zuidlaren.
6. **Otolt**, geb. 8-4-1742 te Noordlaren; overl. 9-3-1799 aldaar, gehuwd 12-12-1769 aldaar, met Grietje Hammink, geb. 24-2-1745; overl. 29-8-1820 te Haren, d. v. Lukas en Jantyn Cluivinghe, kl.d. v. Tale Hammink en Avien Abbringhe, en Reiner Cluivinghe en Grietje Levingh; a.kl.d. v. Frerik Hammink en (Degien Bloemers), Luchien Abbringhe en Jantyn (Sijgers) van Glimmen, Benier Reinders en Jantyn N. Otto Levinghe en Avien Levinghe a.a.kl.d. v. o.a. Hendrik Levinghe en Grietje Buitingh en van Lourens Levinghe en Bareltien Stevens en van Jan Buitinghe.
Hier dus de eerste relatie in zijlijn met de familie Kluiving en tevens van wederzijdse familie relaties.
7. **Albertus**, geb. 21-4-1743 te Noordlaren; gehuwd 25-6-1777 te Noordlaren met Jantien Sissingh, geb. 13-6-1751 te Zuidlaren, overleden 11-10-1827 te Haren, d. v. Lucas en Aaltien Willems.
8. **Otto Buitingh**, geb. 7-11-1745 te Noordlaren; verdere gegevens ontbreken.

Kinderen van 6. 4e geslacht:

9. **Jannes**, geb. 12-8-1770 te Noordlaren; overleden 18-11-1834 te Haren, gehuwd 15-5-1800 te Haren met Elisabeth Kluiving, geb. 16-12-1781, overleden 4-6-1867 te Haren, d. v. Otto Kluiving en Jeigien Egberts.
10. **Jantien**, geb. 20-9-1772 te Noordlaren; overleden 16-8-1845 te Haren, gehuwd 23-2-1802 te Noordlaren, met Willem Homan van Rolde, zoon van Willem Jans en Jantien Homan.
11. **Lukas**, geb. 24-4-1774 te Noordlaren; verdere gegevens ontbreken.
12. **Hendrikus**, geb. 2-7-1775 te Noordlaren; ongehuwd overl. 18-11-1828 te Haren.
13. **Reinder**, geb. 15-6-1777 te Noordlaren; overl. 23-5-1850 te Noordlaren, gehuwd 15-10-1815 te Haren met Janna van Bon, geb. 20-5-1788 te Zuidlaren; overl. 3-11-1881 te Eelde, d. v. Albert en Anna Fix.

14. **Hendrika**, geb. 29-10-1779 te Noordlaren; overl. 18-3-1832 te Groningen, gehuwd op 20-6-1806 te Noordlaren met Geert Buirma, z. v. Jacob Buirma en Alberdina Margaretha Rummerink.
15. **Albert**, geb. 18-11-1781 te Noordlaren, ongehuwd overl. 22-6-1847 te Noordlaren.
16. **Aafien**, geb. 28-10-1783 te Noordlaren; gehuwd geweest met Jan Wuffing.
17. **Freerkien**, geb. 20-8-1786 te Noordlaren; overleden 20-4-1862 te Groningen, gehuwd op 26-4-1815 te Haren met Gerrit Veldman, z. v. Jan Jacob V. en Margaretha Buirma.
18. **Grietje**, geb. 27-2-1791 te Noordlaren; overl. 8-12-1821 te Groningen, gehuwd op 27-8-1817 te Haren, met Jacobus Mees, z. v. Hitzenius Phoebus Mees en Minderika Santé.

Kinderen van 7.

19. **Jannes**, geb. 26-7-1778 te Noordlaren; overl. 27-8-1778.
20. **Aaltien**, geb. 5-11-1780 te Noordlaren, verdere gegevens ontbreken.
21. **Jannes**, geb. 23-12-1781 te Noordlaren; overl. 9-4-1855 te Zuidlaren, gehuwd 11-5-1809 te Zuidlaren met Jantien Sissingh, geb. 6-7-1787, d. v. Egbert Sissingh en Grietje Hendriks Wuffen.
22. **Lukas**, geb. 17-2-1783 te Noordlaren, jong overl.
23. **Jan**, geb. 27-9-1784 te Noordlaren; verdere gegevens ontbreken.
24. **Lukas**, geb. 7-1-1787 te Noordlaren; overl. 27-2-1860 te Haren, gehuwd 23-6-1824 te Haren met Aaltien Hoitinghe, geb. 25-5-1794 te Noordlaren; overl. 24-5-1870 te Haren, d. v. Jannes en Aaltien Kloots.
25. **Albert**, geb. 3-1-1790 te Noordlaren; overl. 21-6-1865 te Haren, gehuwd 22-6-1825 te Haren met Jeigien Booy, geb. 1-6-1800 te Anlo; overl. 27-5-1865 te Haren, d. v. Egge Fake Booy van Vries en Cornelien Eppes Meijers van Eext; kl.d. v. Fake Booy Hindriks van Vries en Anna Eggens van Witten, en van Eppe Hindriks Meijering en Jantje Arends Koops van Anderen.

Kinderen van 9. 5e geslacht:

26. **Otto**, geb. 22-3-1801 te Noordlaren; overl. 21-12-1867 te Borger, gehuwd 21-5-1823 te Borger met Trijntje Tingen, d. v. Jan en Jantien Hendriks.
27. **Reinder**, geb. 17-1-1803 te Noordlaren; overl. 4-7-1875 te Noordlaren, gehuwd 17-6-1829 te Haren, met Heidina Roelina Hiddingh, geb. te Gasselte; overl. 18-3-1833 te Haren, d. v. Harm en Jantje Huitingh.
28. **Grietje**, geb. 17-7-1805 te Haren; overl. 19-9-1811 te Haren.

Kinderen van 13.

29. **Otto**, geb. 12-4-1816 te Haren; overl. 6-4-1890 te Haren, gehuwd 1e op 26-4-1836 te Roden met Catharina Holthuis, geb. 22-5-1809 te Roden, overl. 19-2-1872 te Haren, d. v. Willem en Wemeltien Schuring; gehuwd 2e. met Louise Johanna Brouwer, geb. 6-5-1830 te Groningen, d. v. Hindrik en Louise Susanne Houwing.
30. **Anna**, geb. 12-6-1817 te Haren; overl. 13-11-1860 te Groningen, gehuwd 8-4-1837 te Haren met Jannes van Hemmen, z. v. Hindrik Antoni en Elsie Oosterwold.
31. **Albert**, geb. 11-9-1819 te Haren, overl. 16-11-1897 te Eelde; gehuwd 1e op 3-6-1843 te Eelde, met Annechien Rutgers, geb. 6-2-1822 te Eelde; overl. 23-10-1861 te Eelde, d. v. Geert Jans R. en Fennechien Huberts; 2e op 11-7-1863 te Eelde met Mettien Ubels, geb. 13-7-1836 te Eelde, overl. 13-11-1896 te Eelde, d. v. Geert en Grietien van Bergen.
(wordt vervolgd)